УЧ ҚАРДОШИМИЗНИНГ КАТТА ТЎЙИ

КЕЧА ВИЛЬНЮС, РИГА, ТАЛЛИНДА ЛИТВА, ЛАТВИЯ, ЭСТОНИЯ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИНИНГ 25 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСЛАР БЎЛИБ ЎТДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47-йил чиқиши

№ 166 (13.122).

1965 июль 18 якшанба

Баҳоси 2 тийин.

ДЎСТЛИК БАЙРАМИ

Бепоён она-Ватанимизнинг бениҳоя сахий, тенгсиз гўзал ўлкаларидан бири — жонажон Ўзбекистонимиз меҳнаткашлари барча совет кишилари билан биргаликда Литва, Латвия ва Эстонияда Совет ҳокимияти тикланганлиги ҳамда уларнинг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи составига кирганлигининг йигирма беш йиллигини шодлик билан байрам қилмоқдалар.

Ҳамма совет кишилари сингари серқуёш республикамиз пахтакорлари ва металлурглари, чорвадорларию ғаллакор ва қурувчилари, олиму санъаткор ва шифокорлари, барча меҳнат аҳлининг илиқ тилаклари, қайноқ саломлари, самимий қутловлари афсонавий Болтиқ бўйи сари оқмоқда. Соҳилларини ана шу мовий денгизнинг мусаффо тўлқинлари ювиб ётган уч гўзал ўлкада тақдирини жаҳоншумул Советлар диёри билан абадий боғлаган меҳнатсевар литва, латиш ва эстон халқи бахтли ҳаёт кечирмоқда. Йигирма беш йилдирки, тарихий ва муқаддас Болтиқ бўйида бу уччала талантли халқнинг фидокорона ва қаҳрамонона меҳнати билан коммунизмнинг мўл-кўл моддий ва маънавий бойликлари яратилмоқда, Ленин ва Коммунистик партия ғоялари шу мўътабар ўлка меҳнаткашларининг қалбида ва онгида, меҳнати ва ҳаётида тантана қилмоқда.

Чорак асрлик давр тарих назарида арзимас бир муддат бўлсада, лекин шу йиллар мобайнида литва, латиш ва эстонлар диёрида мисли кўрилмаган ўзгаришлар содир бўлди. Тикланиб, мустаҳкамланган Совет ҳокимияти, ғалаба қозонган социализм, қардош халқлар дўстлиги туфайли Литва, Латвия ва Эстония меҳнаткашлари Коммунистик партия йўлбошчилигида ғоят тубли ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларни, маданий революцияни рўёбга чиқардилар, ўз республикалари қиёфасини, жамолини очиб юбордилар. Болтиқ бўйи республикаларида моддий ва маънавий ҳаёт барқ уриб яшнаётганидан барча совет кишилари фахрланмоқдалар, астойдил қувонмоқдалар. Ҳозир Литва, Латвия ва Эстония саноати ишлаб чиқараётган маҳсулот ҳажми йигирма беш йил муқаддам бўлган даражадан 16-17 марта ошиб кетди. Латвияда машинасозлик ва металлни қайта ишлаш саноати маҳсулоти шу давр ичида 134 марта кўпайди. Эстония саноати бу йил ишлаб чиқарадиган маҳсулот 1940 йилдагидан ўн тўққиз марта ортиқ бўлади. Литвада электр энергияси ҳосил қилиш шу йигирма беш йил мобайнида 33 марта кўпайди. Болтиқ бўйи республикаларининг социалистик индустрияси етти йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажарди.

Болтиқ бўйи деҳқонларининг колхоз тузуми туфайли эришган зафарлари айниқса ёрқиндир. Обод қишлоқлардаги фаровон ва маданий турмуш Литва, Латвия ва Эстония меҳнаткашлари бугунги бахт-саодатли ҳаётининг рамзи бўла олади. Фашистлар Германиясининг босқинчилиги Болтиқ бўйи республикалари экономикасини ва айниқса қишлоқ хўжалигини издан чиқариб юборган бўлсада, лекин бу республикалар қишлоқ хўжалигида эришилган ҳозирги даража урушдан аввалгига қараганда ҳам анча юқоридир. Масалан, ўтган йили биргина Литвада ҳар бир 100 гектар экин майдони ҳисобига 472 килограммдан сут ва 64 центнердан гўшт етиштирилдики, бундай кўрсаткичга Совет ҳокимиятидан илгари бирорта Болтиқ бўйи ўлкаси эришмаган эди. Ҳозир уччала қардош республика деҳқонлари КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини тезроқ рўёбга чиқариш, мамлакатга кўпроқ деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Совет ҳокимияти ва социализмнинг ҳаётий кучи, Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатининг мўл самаралари Литва, Латвия ва Эстониянинг барқ уриб яшнаётган социалистик мазмунли миллий маданиятида ҳам ўз ёрқин ифодасини топмоқда. Бу республикалар олимлари совет илм-фани хазинасига қўшаётган ҳисса йилдан йилга ортиб бормоқда.

Литва, Латвия ва Эстония шаҳар ва қишлоқларида, кўча ва хиёбонларида, ҳовли-хонадонларида авж олиб давом этаётган ушбу юбилей тантаналари чоғида эли олис, лекин қалби яқин қардошларимизга яна бир бор чин юракдан: тўй муборак, юбилейингиз қутлуғ бўлсин, азиз дўстлар, деймиз.

Барча қардош совет республикалари каби Литва, Латвия ва Эстония Совет Социалистик Республикаларининг ҳам бунчалик тез юксалиши, равнақ топиши ва гуллаб-яшнашининг қудратли омили — халқлар дўстлиги шаънига жуда кўп самимий ва илиқ-иссиқ гаплар айтгинг келади, киши. Дўстлигимиз — ҳозирги зафарларимизнинг пойдевори, порлоқ истиқболимизнинг гарови, боқий умримизнинг тимсолидир. Буюк Совет Иттифоқи ва ундаги ҳар бир социалистик республика қудратининг негизини худди шу халқлар дўстлиги ташкил этади. Шунинг учун ҳам Коммунистик партия мамлакатимизда коммунизм қурилиши ишига раҳбарлик қилар экан, ушбу жаҳоншумул-тарихий ишнинг тантанасини таъминловчи кучлар ичида халқлар дўстлигига алоҳида зўр эътибор беради, социалистик миллатларнинг кўп миллионли оиласини янада жипслаштириш ва мустаҳкамлаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилади.

Литва, Латвия ва Эстония республикаларининг умумсовет байрамига айланиб кетган юбилейи шонли етти йилликнинг сўнгги йили якунланаётган ажойиб вақтга тўғри келди. Ҳозирги вақтда ҳамма совет кишилари каби уччала қардош республика меҳнаткашларининг ҳам бутун фикр-ёди, куч-ғайрати ва таланти социалистик экономика ва маданиятни тинмай юксалтиришга, коммунизмнинг моддий-техника базасини тезроқ қуришга, совет халқларининг дўстона оиласини янада мустаҳкамлаш йўлида фидокорона меҳнат қилишга қаратилгандир. Қардошларимиз юртида Совет ҳокимияти тикланганлигининг йигирма беш йиллиги байрами ана шу энг олижаноб умумхалқ ишига хизмат қилсин, халқларимиз дўстлиги олтин китобининг яна бир ёрқин саҳифаси бўлиб қолсин!

ЮКСАК МУКОФОТЛАР

Болтиқ бўйи республикалари — Латвия, Литва, Эстония социалистик қурилишдаги эришган катта муваффақиятлари учун ва Болтиқ бўйида Совет ҳокимияти тикланганлигининг 25 йиллиги муносабати билан СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ **Ленин** орденлари билан мукофотланди.

(ТАСС).

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ БУХАРЕСТГА КЕЛДИ

БУХАРЕСТ, 17 июль. (ТАСС). Руминия Ишчи партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан, Руминия Ишчи партиясининг IV съездида қатнашмоқ учун КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС делегацияси бугун бу ерга келди.

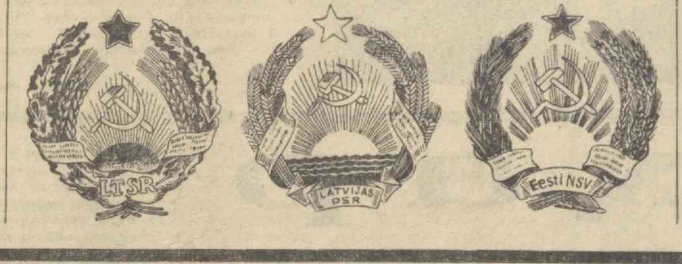

ФАНИМИЗ РАВНАҚИ

Иоханнес ЭЙХФЕЛЬД,
Эстония ССР Фанлар академиясининг президенти

Октябрь революцияси арафасида Ленин Эстонияни ёппасига саводхон мамлакат деб атаган эди. Россиядаги кўпгина халқлар саводсизликка маҳкум этилган чор ҳукумати даврида бу камдан-кам учрайдиган ҳодиса эди. Оз сонли эстон халқининг маданий савияси нисбатан юқори эди.

Аммо Эстонияда Совет ҳокимияти тиклангандан сўнггина меҳнаткашлар учун билим олиш йўли очилди.

Эстонияда Совет даврида илмий муассасалар ва илмий ходимларнинг сони кўпайибгина қолмай, илмий тадқиқотларнинг характери ҳам тубдан ўзгарди. Илгари Эстонияда асосан миллий фанлар деб аталган фанлар — тилшунослик, фольклор, тарих, тасвирий характердаги табиатшунослик ривожланган эди. Аммо катта фан деб аталган фан: табиатшунослик ва техника соҳасида фундаментал тадқиқотлар ўтказилмаган эди.

1946 йилда кўпгина илмий текшириш институтлари ва бошқа илмий муассасаларга эга бўлган республика Фанлар академиясининг ташкил этилганлиги Эстонияда фан тараққиётида бурилиш ясади.

Эстония илмий муассасаларининг айрим ишлари ҳақида ҳикоя қиламиз.

Эстониянинг асосий табиий бойлиги ёнувчи сланец ҳисобланади. Сланец базасида Совет Иттифоқининг ғарби-шимолида энг йирик электростанциялар ишлаб турибди. Шуни айтиб ўтиш қизиқарлики, буржуазия даврилаёқ узоқни кўра билган олимлар сланецдан фақат ёқилғи сифатида фойдаланиш керак эмас, чунки у химия саноати учун қимматли хом ашёдир, деб айтган эдилар. Лекин империалистик давлатларнинг йирик монополияларига тобе бўлган кичик мамлакатда олимларнинг таклифлари амалга ошмади. Фақат Совет ҳокимияти давридагина бу қимматли хом ашёдан фойдаланишнинг энергохимик комплекси бўйича тадқиқотлар ўтказила бошлади.

Эстония олимлари сланецни термик қайта ишлашнинг янги йўлларини қидириб топиш ва унинг маҳсулларидан фойдаланишни ўз олдиларига вазифа қилиб қўйдилар. Олимлар сланецдан кирни чиқарадиган модда ишлаб чиқариш усулини аниқладилар. Бу эса кўплаб мол ёғи ва ўсимлик мойини тежаб қолишга имкон беради.

Керогендан (сланецнинг ёнадиган қисми) кислота олиш йўллари аниқланди. Бу кислотадан полимер химиясида пластификатор, сунъий чарм ва бошқа кўпгина қимматли материаллар ишлаб чиқаришда фойдаланиш мумкин. Олимларимиз сланецни қайта ишлашнинг энг тежамли усулларини ишлаб чиқдилар.

Эстония янги, мустаҳкам қурилиш материали ҳисобланган силикальцит ватанидир. Олимларимизнинг назарий физикага, хусусан гравитация майдонининг релятив назариясига, элементар заррачаларнинг системаси ва ўзаро ҳаракатига оид ишлари ҳаммага маълумдир.

Илмий приборсозликда ажойиб муваффақиятларга эришилди. Сўнгги вақтда жуда нозик химиявий анализлар учун, астрономик ва актинометрик кузатишлари учун, кузатишларни автоматлаштириш учун бир қанча приборлар яратилди.

Совет Иттифоқида биринчи Кибернетика институти Эстонияда ташкил этилганлиги диққатга сазовордир. Бу институт 1960 йилда очилган. Институтнинг ёш коллективи бир қанча жуда муҳим тадқиқотларни, айниқса саноат корхоналарини жойлаштириш соҳасидаги тадқиқотларни тугатди. Бу эса ҳар йили бир неча ўн миллион сўм маблағни тежаб қолиш имконини беради.

Экономист олимлар Эстония ССРнинг ишлаб чиқарувчи кучларини комплекс ривожлантириш ва ихтисослаштириш бўйича, халқ хўжалигини планлаштиришга математик усулларни жорий этиш соҳасида катта тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар.

Бу ишлар ва тадқиқотларнинг ҳаммаси катта планларнинг бир қисмидир. Эстон халқи республикада совет тузуми ғалаба қозонганлиги туфайли фанни ана шундай юксак даражада ривожлантириш имкониятига эга бўлди.

КАТТА ЎЗГАРИШЛАР

Я. Э. КАЛНБЕРЗИН,
Латвия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси

Давлатлар ҳаётида шундай кунлар бўладики, бу кунлар ўша давлат халқлари тақдирини олдиндан белгилаб беради. 1940 йилнинг 21 июли латиш халқи учун ана шундай кун бўлди. Умумий тенг сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан сайланган халқ сейми шу куни меҳнаткашлар иродасини, уларнинг орзу ва истакларини ифодалаб, Латвияда Совет ҳокимиятини эълон қилиш ва Латвия Совет Социалистик Республикаси тузиш тўғрисида тарихий декларация қабул қилди.

Шундан буён 25 йил ўтди. Ана шу тарихий қисқа вақт ичида Совет Латвиясида, фашистлар босқинчилиги даврида халқ хўжалигига жуда катта зарар етказилганига қарамай, катта ўзгаришлар юз берди.

Урушдан сўнгги йилларда республикада 150 дан ортиқ янги корхона қурилди, эски фабрика ва заводлар тубдан реконструкция қилинди. Эндиликда Латвия 1940 йилдагига нисбатан 15 баравар кўп саноат маҳсулоти ишлаб чиқармоқда. 1940 йилда ҳаммаси бўлиб қанча маҳсулот ишлаб чиқарилган бўлса, ҳозир саноатимиз бир ойда шунча маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Машинасозлик ва металл ишлаш айниқса тез суръатлар билан ривожланаётир. Латвия машинасозлари ҳозир бир кеча-кундузда буржуазия Латвиясида бутун йил давомида ишлаб чиқарилган миқдорда маҳсулот ишлаб чиқараётирлар. Радио саноатида юксалиш одимлари айниқса сезиларлидир. 1940 йилда 22 мингга яқин радиоприёмник ишлаб чиқарилган бўлса, 1964 йилда радиоприёмник ва радиолалар ишлаб чиқариш 1,1 миллион донага етди. Республикада электр энергияси истеъмол қилиш 1938 йилдагига нисбатан 150 баравар кўпайди.

Латвия ишғол қилган жой унча катта эмас. Унинг майдони Совет Иттифоқи территориясининг бор-йўғи 0,29 процентини ташкил этади, аҳолиси эса деярли бир процентни ташкил этади. Бироқ, маҳсулотларнинг кўпгина турларини ишлаб чиқариш бўйича республика СССР халқ хўжалигида юқори ўринлардан бирига чиқиб олди. Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилаётган ҳар икки автомат телефон станциясидан биттаси, электрлаштирилган темир йўллар учун ҳар тўрт моторли темир йўл вагонидан биттаси, ҳар 5 радиоприёмникдан биттаси, ҳар 6 трамвай вагонидан биттаси, ҳар 7 дизелдан биттаси, ҳар 7 кир ювиш машинасидан биттаси, ҳар 9 электр лампадан биттаси Латвияда тайёрланмоқда.

Латвияда катта химия корхоналари ҳам вужудга келди. Даугавпилсдаги синтетик тола заводи ва Валмиердаги шиша тола заводи ана шундай корхоналардандир. Рига ёнидаги Олайне посёлкасида пластмасса буюмлар, химиявий реактивлар заводлари ҳамда клей ишлаб чиқарадиган завод корпуслари қад кўтармоқда.

Экспорт қилинаётган товарлар ҳам Латвия экономикасидаги ўзгаришлардан далолат бериб турибди. Буржуазия даврида Латвия фақат сариёғ, гўшт ва оз миқдорда балиқ экспорт қиларди. Ҳозир эса Совет Иттифоқининг ташқи савдосида Латвия корхоналаридан 150 таси иштирок этмоқда. Латвия қишлоқ хўжалик маҳсулотларини илгари асосан Англия ва бошқа капиталистик давлатлар сотиб олар эди. Эндиликда эса Латвия заводлари ва фабрикаларининг маркаси қўйилган саноат товарлари жаҳондаги 60 дан ортиқ мамлакатга жўнатилмоқда.

Уй-жой қурилиши ҳам бизда тез суръатлар билан ривожланмоқда. Республикада сўнгги икки йилнинг ўзидагина бир миллион 300 минг квадрат метрга яқин уй-жой ёки 34 мингдан ортиқ квартира қурилди. Уларга 134 мингга яқин киши кўчиб кирди.

Ўтган йигирма беш йил фан ва маданиятнинг гуркираб, гуллаб-яшнаш йиллари бўлди. Республикада 10 та олий ўқув юрти, фанлар академияси, Болтиқ бўйида биринчи атом реактори, 1500 та умумий таълим мактаби бор. Ҳозир Латвияда ҳар тўрт кишидан бири ўқимоқда.

Шаҳар ва қишлоқларда яшовчилар соғлиғини сақлаш, уларга медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш юзасидан кўп ишлар қилинмоқда. Медицина кадрлари ва касалхона ўринлари билан таъминлаш жиҳатидан Латвия Иттифоқдош республикалар ўртасида дастлабки ўринлардан бирида туради. Ҳозир республикада 1940 йилдагига нисбатан уч баравар кўп медицина ходимлари ишлаб турибди, ўрта медицина ходимлари сони эса 5 баравар кўпайди. Ҳар 10 минг аҳолига 28 врач, 76 ўрта медицина маълумотли медик тўғри келади.

Мен республикамизнинг Совет ҳокимияти ўрнатилган йигирма беш йил ичида қўлга киритган ютуқлари ҳақида ҳикоя қилдим. Латвиянинг эртанги кунини қандай тасаввур этиш мумкин? Республика бундан буён ҳозиргидан ҳам тезроқ суръатлар билан ривожланади.

ЯНТАР ЎЛКАСИ

Биринчи жаҳон урушига қадар қанча литвалик Америкага кетиб қолган эди. Ҳозир буни аниқлаш қийин. АҚШ ва Бразилиянинг эмиграция китобларида ўша вақтларда ҳатто «литваликлар» деган жадвал ҳам йўқ эди. Уларни Россиядан келганлар қаторига ёзиб қўйишарди.

Очлик ва қашшоқликдан, сиёсий зулмдан қочиб, литваликлар жонажон ерларини ташлаб чиқиб кетардилар. Биринчи жаҳон урушидан кейинги «мустақиллик» ҳам уларга бахт келтирмади. Буржуазия партияси литва халқининг елкасига чиқиб олиб, озодлик тўғрисида гап сотиб мақтанди. 1923—1937 йилларда эса ана шу озодликдан яна 78 156 киши қочиб кетди.

Бир вақтлар доктор К. Гринюс 150 литва деҳқони оиласини текшириб, ҳар икки ва ундан кўпроқ кишига битта каравот тўғри келишини аниқлаган. Аёллар ёзда 16 соатдан, қишда эса 12 соатдан ишлардилар. Байрам кунлари ҳам аёллар дам олмасдилар. Савол берилган аёллардан 19 проценти мутлақо совун ишлатмас экан.

Шу билан бир вақтнинг ўзида мактабда бизга Литванинг улуғворлиги ҳақида кўп гапирардилар, XV асрдаги буюк Литва князлиги чегараларини яхши билишимизни, буюк князь Витаутас ўз отларини чўмилтирган Қора денгиз қирғоғини аниқ кўрсатиб беришимизни талаб қилардилар. Тарбиячиларимиз халқнинг улуғворлиги князларнинг босқинчилик урушларига боғлиқдир, деб бизни ишонтиришга уринардилар. Биз князларнинг ва княз хотинларининг шажарасини билар эдик. Аммо халқ қандай яшаганлиги ва яшаётганлиги, у ўз озодлиги учун қандай курашаётганлиги, маданият ва фанни қандай ривожлантираётганлиги тўғрисида ҳеч ким гапирмас эди.

Шунинг учун ҳам халқ сеймининг раиси Юстас Палецкис 1940 йилнинг ёзида Москвадан, СССР Олий Совети сессиясидан қайтиб келиб, Каунас темир йўл вокзалида тўпланганларга «сизларга қуёшни олиб келдим» деганда, Литва халқи қанчалик қувонганлигини тушуниш керак. Олий Советнинг ана шу сессиясида литва халқи вакилларининг илтимоси билан Литва СССР халқлари оиласига қабул қилинган эди.

Литва иккинчи жаҳон уруши йилларида барча совет халқлари билан биргаликда қийинчиликларга бардош бериб, фашизм устидан ғалаба қозониб, эндиликда келинчак каби ясанган ҳолда ўзининг 25 йиллигини шодиёна байрам қилмоқда.

Агар илгари Литва деҳқонлар ўлкаси бўлиб, ҳатто михни ҳам четдан келтирган бўлса, эндиликда унинг саноат маҳсулотлари — металл қирқадиган станоклар, электрон ҳисоблаш техникаси, электр пайванд агрегатлари ва бошқалар жаҳондаги кўпгина мамлакатларга экспорт қилинмоқда.

Менинг кичкина Литвам бутун Совет Иттифоқини электр счетчиклари ёки электрография машиналари билан таъминлаётганлигини, Совет Иттифоқида ҳар 100 гектар ер ҳисобига Литва энг кўп гўшт ва сут етиштираётганлигини, ўтган йил кузда Литвадаги энг сўнгги колхоз ҳам электрлаштирилганлигини меҳмонларга айтиб бериш мен учун мароқлидир. Совет Иттифоқидаги энг қадимий олий мактаб — В. Капсукас номидаги Вильнюс университети ректори математика фанлари доктори Ионас Кубилюс жаҳондаги энг ёш ректор эканлигидан мақтанмай тура олмайман.

3 миллионли литва халқи яхши ва қувноқ ҳаёт кечирмоқда. Совет Иттифоқи республикаларининг тенг ва аҳил оиласида унча катта бўлмаган бизнинг республикамизни ҳурмат қиладилар.

25 яшар Литва ўзини баркамол ва кучли сезмоқда. У экономика соҳасида янада катта муваффақиятларга эришишга, адабиёт, санъат, музика, архитектура ва спортда янги номларнинг пайдо бўлишига ишонамиз.

Юозас ШОПШИНСКАС.

ҲАЁТБАХШ ДЎСТЛИК

Қори-НИЕЗИЙ,
академик.

Кишилардан дунёда қайси жисм қаттиқ деб сўрасангиз, пўлат ё темир дейишлари мумкин. Дунёда нима юксак десангиз тоғларнинг чўққиси, нима чуқур десангиз, океанларнинг туби дейишлари мумкин. Лекин дунёда бошқа бир улуғ куч — халқлар дўстлиги борки, у пўлатдан ҳам мустаҳкамроқ, бўрондан ҳам кучлироқ, тоғлар чўққисидан ҳам юксакроқ, океанлар тубидан ҳам чуқурроқдир.

Бундай ҳаётбахш дўстлик ижодкори улуғ Владимир Ильич Ленин, барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси, ташкилотчиси жонажон Коммунистик партиямиздир.

Мен Болтиқ бўйи республикаларида Совет ҳокимияти тикланганлигининг 25 йиллик тўйи куни шу ҳақда ўйладим. Пахтакор ўзбек халқи учун бу уч биродар, бу уч дўст ҳам худди русдек, украиндек, озарбайжондек, қозоқ, қирғиз, тожикдек азиздир. Буюк дўстлигимиз жангларда ҳам, шавкатли меҳнатда ҳам катта синовдан ўтди.

МИНГ ЙИЛЛАРГА ТЕНГ

Ҳ. ТУРСУНҚУЛОВ,
Янгийўл районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг раиси, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

Халқимизнинг: «Дўстсиз бошим — тузсиз ошим» деган ажойиб ҳикматли гапи бор. Дўстлик сўзи турли миллатларнинг тилларида ҳар хил эшитилади. Аммо совет кишилари, ҳақиқий инсонлар дўстлик деганда абадий ҳамкорликни, бир-бирига меҳр-шафқат, вафодорлик, энг оғир фурсатларда ҳам бир-бирини қўллаб-қувватлашни тушунадилар.

Бундан чорак аср муқаддам улуғ оиламизга яна уч биродар қўшилди. Булар литваликлар, латишлар, эстонлар эди. Улуғ Коммунистик партия раҳбарлигида ўтган бу чорак аср Болтиқ бўйи республикаларидаги озод халқлар учун мазмун жиҳатидан минг йилларга тенг келадиган давр бўлди. Дўстларнинг тўйи бизнинг ҳам тўйимиз. Қўлни-қўлга беришиб, коммунизм сари бардам бораверамиз.

Суратларда: (чапдан ўнгга) 1. Рига шаҳрининг Даугава дарёси томонидан кўриниши. 2. Таллин шаҳри манзараси. Эски шаҳар. 3. Рига. Балиқ портида.

З. Епернихин, В. Мастюков ва О. Кесна фотолари. (ТАСС фотохроникаси).

БУГУН МЕТАЛЛУРГЛАР КУНИ

ОҒИР САНОАТ КАРВОНБОШИЛАРИ

МЕҲНАТ ЗАВҚИ

«Ташсельмаш» заводи қуюв цехларининг азамат ишчилари металлурглар байрамини шоду хуррамлик билан нишонламоқдалар. Меҳнат гаштли, унумли бўлгандан кейин байрам ҳам ярашади. Заводдаги икки қуюв цехида ҳам ишлаб чиқариш маданияти юксалди, қўл меҳнати тобора камаймоқда, иш унумдорлиги ошиб, қуйилмаларнинг сифати кўтарилмоқда.

Биринчи қуюв цехида айниқса катта ўзгаришлар бўлди. Бу цех коллективи кулранг чўяндан деталлар тайёрлайди. Яқинда цехда иккита кокс ва газда ишлайдиган ваграннкалар ишга туширилди. Шундай қилиб, шихта материаллари эндиликда қўлда эмас, механизмлар ёрдамида узатилмоқда. Шунингдек, цехда механизациялашган қолиплаш конвейерлари унумли ишлаб турибди.

Етти йиллик мобайнида қуйилма чиқариш деярли 75 процент ўсди. Пахта териш машиналари деталлари тайёрлаш учун меҳнат сарфи уч баравар камайди. Донийёр Қосимов, Роман Тен, Геннадий Турушев, Михаил Калинас сингари ишчилар цех машъалларидир.

Г. ДЕМИДОВ.

МЕТАЛЛУРГ.
С. Новомлинский фотомонтажи.
(ТАСС фотохроникаси).

КОММУНИСТИК МЕҲНАТ КОРХОНАСИДА

Ингичка кончилари ҳам металлурглар кунини муносиб туҳфа билан кутиб олмоқдалар. Саралаш фабрикаси коллективининг ишлари мақтовга арзигулик. Кейинги йилларда фабрикадаги асосий цехлар реконструкция қилинди. Кўпгина ишлаб чиқариш жараёнлари механизация ва автоматизация воситалари зиммасига юкланди.

Коммунистик меҳнат корхонаси деган қутлуғ номга муяссар бўлган ишчилар шунга яраша меҳнат қилмоқдалар. Ф. Ғаниева, А. Корниец, Х. Ибодов, И. Очилов сингари меҳнатсеварлар номини кон бошқармаси меҳнаткашлари ҳурмат-эҳтиром билан тилга оладилар. Фабрика коллективи ярим йиллик топшириқни муваффақиятли адо этди. Корхона азаматлари етти йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашмоқдалар.

М. ҚОБУЛОВ.

ОЛТИНТОПКАН қўрғошин-рух комбинатида мис эритиш заводи ишга туширилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Янги корхона коллективи ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланиш учун зўр бериб курашмоқда. Корхона новаторлари ва илғорлари технология жараёнларини такомиллаштиришга қаратилган таклифлар билан ўртага чиқмоқдалар. Суратда: олов билан юзма-юз туриб ишлаётган меҳнатсевар металлурглардан бири — мис заводининг сигналчиси У. Ҳамроқулов.

В. Сироткин фотоси.

Гавҳар

Рангли металлургиямиз қудратини кўрмоқчи бўлган одам Олмалиққа келсин. Кону корхоналаримиз таъриф-тавсифи тилларда достон. Бу ерда мис ҳам, қўрғошин ҳам, кумуш, олтин ҳам бор. Лекин Олмалиқнинг асл бойлиги — одамлар. Кон очаётган, маъданни сархиллаётган, мис эритаётган, янги завод-фабрикалар қураётган азаматлар — совет кишилари. Кон очаётган одамлар деганимизда Ўзбекистонда металл бойликларининг уруғи ҳам йўқ деб пуч гапларни айтган олимнамо кишиларга зарба берган олиму фозилларимизни эслаймиз. Забардаст олим Ҳабиб Муҳаммедович Абдуллаевни, унинг тенгқурларини, ҳамкасбларини, шогирдларини, улар қилган ва қилаётган ажойиб ишларни, кашфиётларни хаёлга келтирамиз. Дарвоқе, Олмалиқ бойликлари ҳам олим ҳамда инженер-техник ходимларимиз, билимдон ишчиларимизнинг заковати, ғайрати ва мардона меҳнати билан топилди.

Кейинги 10-15 йил ичида Қурама тоғлари ёнбағирларида маъдан қазиб оладиган, уни қайта ишлаб металлга айлантирадиган корхоналар бунёд этилди. Ана шу кишилар ҳақида фахр билан, ихлос билан ҳикоя қилсак арзийди. Олмалиқ мисининг шайдойиларидан бири Андрей Ильич Берёзинни олайлик. Тиниб-тинчимаган, кўпчиликка бош бўлган йигит. Уни инженер-тадқиқотчи, инженер-олим десак арзийди. У шунга яраша яшаб, меҳнат қиляпти. Андрей Ильич Қалмоққир мис конида маъдан қазиб олишни кўпайтириш, технологияни такомиллаштириш юзасидан илмий иш ҳам олиб бормоқда. Олмалиқ мисидан гап очинг-у, таърифини ундан сўранг. Яна 4-5 йил ўтар, шундан кейин Қалмоққир кони-ю, мис саралаш фабрикаси билан беллашадиган кону корхоналар кам бўлади. Булар мамлакатимиз саноати эришган энг сўнгги ютуқлар асосида, илмимизнинг энг сўнгги хикматлари билан жиҳозланмоқда, уларга асосланиб равнақ топяпти. Юринг, яхшиси ана шу фабрикага ҳам кириб чиқа қолайлик, маъданни саралаётган, ўз қалбидан ҳам хазиналар, маъданлар топаётган одамларни кўрайлик.

Флотация машиналари бош корпусда жойлашган. Маъдан аралаш лойқа эритма кўпириб турибди. Технологиянинг қизиғи шундаки, металл заррачалар кўпикка илашиб, эритма юзасига қалқиб чиқади. Хаёлга эса бир ўй келади. Шу металл зарраси янглиғ кишиларнинг ҳам энг ноёб фазилатлари мартен печлари, анод печлари, флотамашиналар ёнида юзага чиқмаяптимикин. Ҳа, албатта шундай. Қадим бир нақл бор эди. Одам оласи ичида дейишарди. Йўқ, агар кишининг суяги меҳнатда қотса, у кўпчиликни деб, элу юртни деб тер тўкса, унинг жами гўзал, ноёб фазилатлари намоён бўлавераркан. Флотамашиналарда маъдандан металл ажратиб олинаётганидек, инсон ҳам меҳнат жараёнида тобланиб, қалбидаги олтин юзага чиқаркан.

Олмалиқлик пармаловчи Абдуқаҳҳор Отабоев менга шу гапларни айтган эди. Кеча, металлурглар байрами арафасида ҳам у кечки сменада ишлади. Кудуқ қазиди, бу қудуққа портлатувчи моддалар тушириб, тоғ кўпорилади, унинг бағридаги маъданларга йўл очилади. Абдуқаҳҳор ака ва унинг ҳамкасблари қазиётган қудуқ вишкаларида тунда чироқлар париллаб ёниб турипти. Абдуқаҳҳор ака жўжабирдек жон, бола-чақалари кўп. Назаримда, у фақат вишка чироқларини эмас, фарзандлари учун ҳаёт чироғини, касби-кор чироғини ҳам ёқиб қўйган. Яна 5-10 йилдан сўнг бу кекса пармаловчининг ўғли комбинат бош инженери бўпти, дейишса сира ажабланадиган ери йўқ. Отабоевнинг ота-бобоси Қурама тоғларида пода боққан эди, Абдуқаҳҳор ака эса малакали ишчи. Ўғил-қизларининг ҳам пешанаси ярқироқ. Улар ҳам маъданга, Олмалиққа, она ерга меҳр қўйиб ўсишяпти. Қураманинг очилмаган жавоҳирларини топишмоқчи.

Олмалиқ мис эритиш заводига кирсангиз Шарипов, Элмуродов сингари абжир мис эритувчи йигитларни кўрасиз. Улар печдаги қизғиш алангага тикилиб, жиддий туришибди. Металлурглар умуман оғир табиат халқ. Бекобод металлургия заводида, корхоналарнинг қуюв цехларида, Чирчиқдаги қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатида бўлган кишилар бунга разм солишган бўлса керак. Ана шу оғир табиат кишилар оғир саноатимизни жадал суръат билан юксалтириш учун отланганлар. Улар халқимизнинг қатордаги норлари, саноатимизнинг карвонбошилари, Ватанимиз инсоний хазинасидаги гавҳарлардир.

Бугун, мусаффо байрам тонгида, прокатчи Саид Нуритдинов, сараловчи Надежда Воспитанникова, узлуксиз металл қуйиш ускунасининг ишчиси Мирзараҳим Бобораҳимов ва уларнинг минг-минглаб ҳамкасбларини байрам билан қутлаймиз!

А. АБДУҚОДИРОВ.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

Ўзбекистон металлургия саноати корхоналарида коммунистик меҳнат ҳаракати тобора авж олмоқда. Ҳозир Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши кон-металлургия саноати бошқармасига қарашли корхоналарда ишлаётган меҳнаткашларнинг 85 проценти шу қутлуғ ҳаракатда иштирок этяпти. 4 корхона, 58 цех ва участка, 261 бригада шу қутлуғ номга мушарраф бўлган.

●

Ихтирочи ва рационализатор металлурглар меҳнат унумдорлигини оширишдек табаррук ишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. 1964 йилда уларнинг 3.445 таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилди. Натижада йилига 4.300 минг сўм фойда кўрилмоқда.

●

Етти йиллик мобайнида техника тараққиётининг шарофати билан завод ва фабрикаларда қўл меҳнати тобора камаймоқда. Анодчи, прокатчи, сараловчи, электровоз машинисти сингари янги касблар юзага келдики, бу кишиларнинг меҳнати мазмун эътибори билан инженер ёки техник меҳнатига яқинлашади.

●

Металлурглар ўз билим ва савияларини ошириш учун кунт билан ўқимоқдалар. 25 киши аспирантурада, 740 киши олий ўқув юртларида, 620 киши техникумларда, 1.680 киши турли мактабларда таълим олмоқда.

МЕТАЛЛУРГЛАР ТОРТИҒИ

Республикамиз металлурглари ўзларининг традицион байрамларини меҳнат зафарлари билан нишонламоқдалар. Ўзбекистон металлурглари пўлат эритиш бўйича 1965 йилга мўлжалланган марраларни 1960 йилдаёқ қўлга киритдилар, прокат ишлаб чиқариш бўйича кўзда тутилган етти йиллик режалари 1961 йилдаёқ бажарилди. Ўзбекистон металлургия заводида ялпи маҳсулот ҳажми етти йилликнинг сўнгги йилида 1958 йилдагига нисбатан бир ярим баравар ортади. Етти йиллик планга мувофиқ, республика қора металлургияси маҳсулоти йилига 2,2 процентдан ортиб бориши керак эди. Амалда эса бу кўрсаткич 6,5 процентни ташкил этди. Шонли металлурgларимиз контроль рақамларда белгиланганига қараганда 23 миллион сўмлик қўшимча ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилганлар.

Ўзбекистон металлургия заводи коллективи печь тубининг ҳар бир квадрат метридан 10 тоннадан пўлат олмоқда. Бекобод металлурглари Иттифоқимиздаги тенгдош заводлар даврасида энг яхши кўрсаткичга эришдилар. Узлуксиз пўлат қуйиш ускунаси яхши ишлаб турибди. Ҳозир заводдаги пўлатнинг қарийб учдан бир қисми шу прогрессив усул билан қуйилмоқда. Натижада металлургларнинг меҳнат унумдорлиги ошиб, иш шароити анча яхшиланди. Завод ишчи ва инженер-техник ходимларининг ижодий ташаббуси жўш урмоқда. Корхона азаматлари мартен печлари ва прокат станларини модернизациялаштирдилар. Корхонанинг табиий газ билан ишлашга ўтганлиги натижасида корхона фойда кўриб ишлай бошлади ва Совет Иттифоқидаги илғор металлургия корхоналаридан бири бўлиб қолди. Корхонанинг ижодкор ишчилари «300» прокат станининг унумдорлигини 40 процент ошириш имконини берадиган таклифни ўртага ташламоқдалар. Бу ўз навбатида пўлат ишлаб чиқаришни ҳам кўпайтиришни тақозо этади. Шунинг учун ҳам завод коллективи мартен печларида ишлаб чиқариш жараёнларини тезлаштириш учун кислород қўллашни кўзламоқда. Ишлаб чиқариш топшириқларини ошириб бажариш ҳамда ускуналар унумдорлигини оширишда корхонадаги меҳнат гвардияси — коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари байроқдор бўлмоқдалар.

Ўзбекистон етти йиллик мобайнида Иттифоқимизнинг йирик рангли металлургия саноати марказига айланди. Рангли металлургиянинг ялпи маҳсулоти етти йиллик мобайнида 6,4 баравар ўсиши кўзда тутилмоқда. Ўзбекистон республикаси рангли металлургия саноати корхоналарининг коллективлари КПСС XXI съезди томонидан қўйилган вазифани бажардилар — яъни республикада мис маъдани қазиб олишдан тортиб, мис ишлаб чиқаришгача бўлган корхоналар туркумини барпо этдилар.

Республикамизда йирик конлар очилди, саралаш ва металлургия корхоналари бунёд этилди. Уларда прогрессив усуллар билан мис, қўрғошин, рух ва вольфрам маъданлари қазиб олинмоқда, ана шу металларнинг концентратлари тайёрланмоқда, мис, вольфрам, молибден эритилмоқда. Шунингдек, вольфрам ва молибдендан прокат ва сим ишлаб чиқарилмоқда. Сульфат кислота тайёрлаш йўлга қўйилди. Қаттиқ қотишмалар, нодир металлар олинмоқда. Металлургларимиз ғайрати билан рангли металлургия саноати экономикамизнинг рентабель соҳасига айланди.

Етти йиллик контроль рақамлари мис қазиб олиш ва уни қайта ишлаш, қора мис ишлаб чиқариш, металл вольфрам ва молибден тайёрлаш бўйича ошириб бажарилмоқда.

Аммо металлургларимиз ишида айрим камчиликлар ҳам бор. Қора мис ва қўрғошин концентрати олиш бўйича етти йиллик топшириқлари бажарилмай қолмоқда. Бунинг боиси шундаки, мис ҳамда қўрғошин-рух саралаш фабрикалари, мис заводи секин қурилмоқда. Айниқса Ингичка кон бошқармасига қарашли қурилишларда суръат мутлақо суст. Капитал қурилиш топшириқлари бу ерда 50-60 процентдан нарига ўтаётгани йўқ.

Шунингдек, ишлаб чиқариш қувватлари ҳам сустлик билан ўзлаштирилмоқда. 1961 йилда ишга туширилган мис саралаш фабрикасидаги секция қувватининг фақат 73 проценти ишга солинган. Қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатида ҳам айрим ускуналар қувватининг фақат 30-45 проценти ишлатиляпти, холос. Ана шу камчиликларга барҳам бериш металлургларимизнинг энг муҳим вазифаларидандир.

Кейинги йилларда мис, қўрғошин, рух, олтин, алюминий хом ашёси ва бошқа фойдали қазилмаларнинг янги катта конлари очилди. Бу конлар негизида бўлажак беш йилликда Ўзбекистон рангли металлургия саноатини янада ривожлантиришнинг кенг имкониятлари очилмоқда.

Ўзбекистон металлурглари мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

А. ЛОМОВ,
Инженер-металлург.

РАҲБАРЛИКНИНГ ЯРАМАС УСЛУБИ

Партия турмуши

Оққўрғонда бесаранжомлик. Колхоз раиси Дусебек Сафаров йўқолибди. Ҳар ким ўзича ҳар нарса дерди.

— Ахир биз билан Тошкентга келаётган эди-ку, — дейишади район партия комитетининг бюро аъзолари. — Ҳойнаҳой қўрққан бўлса керак. Жавоб бериши кераклигини тушунгандир-да...

— Қутулиб кетади, — дейишади бошқалар.

Сафаров районда машҳур одам. Сўнгги йилларда бирорта район йиғилиши йўқки, Сафаров мақталмаган, бошқаларга ўрнак қилиб кўрсатилмаган бўлсин:

— Сафаров... Сафаров... Ундан ўрганинг...

«Нимасини ўрганиш керак? — ҳайрон бўлишарди кўплар. — Хўжалик унча илғор бўлмаса, ишлари ҳам айтарли яхши эмас, раиснинг камчиликлари бўлса тўлиб ётибди».

Шунга қарамай, мақтовлар давом этди. Район партия комитетининг биринчи секретари Саид Тоиров мақтовларга йўл очарди. Свердлов номли колхоз раиси унга жуда ёқарди. Шу боисдан Тоиров унинг ҳамма гуноҳларини кечиб юборишга тайёр эди. Райком бюроси мажлисга таклиф қилинганлардан бирортаси икки-уч минут кечикиб қолса борми, албатта, дашном ейди. Сафаров бўлса хоҳлаган вақтида залга кириб келаверарди.

Ҳа, бир оз кечга қолса нима қилибди! Хечқиси йўқ. Дусебек бошида ҳақиқий булутлар пайдо бўлганида, қурилиш материаллари ва колхоз кассасидан 49 минг сўм пулни талон-торож қилгани фош бўлиб қолганида ҳам райком секретари унга нисбатан талабчанлик қилмади. Сафаровнинг «йўқолиб қолиш» операцияси ҳам Тоировнинг розилиги билан ўтказилган эди.

Ҳамма иш аввалдан ўйлаб қўйилганидек бўлди. Орадан чамаси икки ой ўтгач, Тошкентда Дусебекнинг яқинларидан бўлган «вакил»лар пайдо бўлиб қолишди.

— Раисни топишга ёрдам берамиз, фақат уни ўзимизда қолдиринглар, жазоламанглар...

Шундай қилиб, «йўқолган» киши топилди. Собиқ дабдаба тақдирини ҳал этиш учун тўпланган райком бюроси мажлисида биринчи бўлиб Тоиров сўз олди. У Сафаровнинг хизматлари тўғрисида узундан-узоқ гапирди. Ниҳоят ўз сўзини шундай якунлади:

— Қирқ тўққиз минг — бу йирик хўжалик учун унча катта йўқотиш эмас. Хатосини ҳис этиб, тушуниб ўтирибди. Майли раҳбарликни давом эттираверсин. Бюро аъзолари бўлган тўққиз кишидан тўрт киши секретарнинг гапларига рози бўлмай, Дусебекни қаттиқ жазолашни таклиф этган бўлса ҳам, бироқ раиснинг укаси — район партия комитетининг пропаганда ва агитация бўйича секретари кичик Сафаровнинг сўзи ҳал қилувчи роль ўйнади.

— Менинг акам хизмат кўрсатган киши, — деди у. — Уни жазолаш керак эмас деб ўйлайман. Ишончни оқлашига ишонаман.

Тўрт овозга қарши беш овоз билан Дусебек қутқариб қолинди. Орадан икки ҳафта ўтгач эса Сафаровнинг руҳини ва путур етган обрўсини кўтариш учунми, уни район партия комитетининг аъзоси қилиб сайлашди.

Оққўрғонда яна шов-шув бошланиб кетди. Бўлиб ўтган воқеа тўғрисида идоралар ва чойхоналарда, дўстлар билан учрашганда, оила давраларида ҳар ким ўз билганича гапирарди.

— Топишмоқ-ку, бу! — ҳайрон бўларди бировлар.

— Хеч қанақа топишмоқлик жойи йўқ, — деб тушунтиришарди бошқалар. — Ахир билмайсизми? Ўзига ёқадиганларни Тоиров хафа қилишга йўл қўймайди. Аммо унинг ғазабига йўлиқиб қолсанг борми — унда яхшилик кутма...

Тоировнинг кадрлар билан «ишлаш услуби»га берилган жуда аниқ характеристика бу! Ҳақиқатан ҳам унинг иш услуби шунақа: яхши кўрганимга раҳм-шафқат қиламан, ёмон кўрганимни жазолайман, қабилида. Бу услуб қандай қилиб пайдо бўлди? Райком секретарида бундай қилиқлар қаердан келиб чиқди?

Оққўрғон райони билан таниш бўлган кишига маълумки, бу ерда мутахассисларнинг катта армияси бор, деҳқончиликни ақл-идрок билан, ҳақиқий илмий асосда олиб боришга қобилиятли бўлган кадрлар ўсиб етишган. Районда ўз ишини биладиган ва яхши кўрадиган тажрибали бригадирлар ва звено бошлиқлари кўп. Колхоз ва совхозларда ажойиб кишилар меҳнат қилмоқдалар. Район ҳақли равишда фахрланадиган ютуқларнинг боиси ана шунда.

Лекин шундай вазият вужудга келди-ки, бу муваффақиятларнинг ҳаммаси ўринсиз равишда бир кишига — Тоировга ёпиштирилаверди. Область партия комитети оққўрғонлик секретарни ҳар қандай қилиб бўлса ҳам кўз-кўз қилишга ҳаракат этди, натижада чексиз мақтовлар унинг бошини айлантириб қўйди. У ҳар қандай камтарликни йиғиштириб қўйиб: «мен бажардим», «мен қарор қилдимми, вассалом», «мен нима деган бўлсам, албатта, шундай бўлиши керак» дейдиган бўлиб қолди.

Бу «манманлик» кадрлар масаласини ҳал этишга ҳам ўз таъсирини кўрсатди, секретарь ишга субъектив муносабатда бўлиб тез-тез хатоларга йўл қўяверди. Агар Тоиров ўз танишларидан бирор кимсани раҳбарлик лавозимига ўтказиб қўйишни хоҳласа, у бюро аъзолари ва активлар фикри билан ҳисоблашмасди. Ҳатто курортдалигида ҳам райондан мингларча километр узоқда туриб Оққўрғонга ҳадеб телефон қилиб, ўзи таклиф қилган номзодларни юқори лавозимларга қўйишни талаб қилди. Зоотехника ва ветеринариядан узоқ бўлган кишини «Заготскот»нинг молларни бўрдоқига боқиш базаси мудирлигига тайинлашда шундай бўлган эди. Тоиров ёрдами билан савдо, умумий овқатланиш, ҳар хил хўжалик постларига ишга жойлашиб олган бошқа кишилар ҳам шу йўл билан мартабага эришдилар.

Тоиров кадрларни ишчанлик ва сиёсий етуклик сифатларига қараб эмас, балки ўзига садоқатлилиги ва ошна-оғайнигарчилигига қараб танлади. «Ленинград» колхозида К. Бойбўтаев партия ташкилотининг секретари бўлиб ишларди. У ёмон ишлади, ўз атрофига қариндош-уруғларини ва лаганбардорларни тўплаб олди. Ана шундай «гуноҳлар» қўшни Димитров номли колхоз партия ташкилотининг секретари Т. Чинибековнинг номаи-амолида ҳам кўпая борди. Коммунистлар бундай раҳбарларга тоқат қилиб туролмадилар, ҳисобот-сайлов йиғилишларида уларга овоз беришмади. Лекин улар Тоировнинг шахсий ишончига сазовор бўлиб, ҳар иккаласи ҳам район партия комитетининг инструкторлари бўлиб олишди.

Тоировга ёқмаган кишига келганда у билан бошқача гапиришиларди. Совхоз директорлари, колхоз раислари, мутахассислар жуда кўп марта соатлаб секретарь рўбарўсида туриб, арзимаган икир-чикирларга тушунтиришлар бериб, қўпол танбеҳларни эшитганлар. Жаҳли чиқиб турган пайтларда шошма-шошарлик билан: «ишдан олиб ташлансин», «партия сафидан чиқарилсин», «вазифаси пасайтирилсин» деган хом-хатала қарорлар қабул қилиш Тоиров учун чўт эмас. 2- «Оққўрғон» совхозининг директори Б. Аракельян ва бошқа бир қанча ўртоқлар ана шундай ўйланмаган буйруқлар билан ишдан олиниб, партия сафидан чиқарилди.

— Талабчанликни ошириш керак, — деб такрорлашни Тоиров яхши кўради. Лекин у партиявий талабчанликни маъмуриятчилик, буйруқ бериш деб тушунади. У сиқиқ остига олиш, дўқ-пўписа, бақириқ билан ишни ташкил этиш мумкин деб ўйлайди. Талабчанлик ва қўполлик ҳар хил тушунчалар-ку, ахир. Оқилона, адолатли талабчанлик кишиларнинг активлигини ва ташаббусини оширади, уларни сафарбар этади. Бу хил талабчанликни ошириш керак, албатта. Сиқиқ остига олиш ва қўполлик эса аксинча кишиларнинг ишга бўлган ҳафсаласини совутади. Бундай услубдан аллақачон воз кечиш вақти келиб етган.

Коммунистлар, райком бюроси аъзолари Тоировни тузатишга уриниб кўришди. Ана ўшанда у ўзига қарши дадил гапирганларни бирин-кетин «сафдан чиқаравердиӊ». Область партия комитети Тоировнинг иш услубидаги ярамас томонларни сезмай, уни қўллаб-қувватлади: ахир илғор районнинг раҳбари-ку, бир нарса деб бўладими... Натижада у борган сари ҳаддидан ошиб кетаверди.

Биринчи секретарнинг кайфиятига қараб, йилига бир неча марта хўжаликларнинг топшириқлари ўзгарарди. Бир хил хўжаликларга оширилган, бошқаларига эса камайтирилган топшириқлар берилларди. Лекин бунда ер-сув ресурслари, колхоз ва совхозларнинг реал имкониятлари ҳисобга олинмасди. Бутунлай бошқача мезонлар амал қиларди. Масалан, Тоиров Димитров номли қишлоқ хўжалик артелининг раиси «ўжар» бўлгани учун пахта тайёрлаш планини 50 процентга ошириб юборди. Ленин номли, Киров номли, Энгельс номли, «Заря коммунизма» колхозларига ҳам жуда оширилган топшириқлар берилди.

Тоировнинг ўзбошимчалиги шу даражага бориб етдики, паррандачилик фермаси бўлмаган хўжаликлар тухум топширишга, полиз экинлари етиштирмайдиган хўжаликлар эса қовун ва тарвуз топширишга мажбур этилди. «Ленинград» колхози ўтган йили бозордан 200 тонна қовун ва тарвуз, Димитров номли колхоз эса 1000 дона тухум сотиб олди.

Тоировнинг қўполлиги, кадрлар танлашда ўзбилармонлиги, мутахассислар ҳуқуқини камситиши, уларнинг фикрлари билан ҳисоблашмаслиги, колхоз ва совхозларга ўзбошимчалик билан тузган қарорларини тиқиштираверишии тўғрисида яна Тошкент область партия комитетига маълумотлар кела бошлади. Коммунистларнинг қаттиқ туриб олишлари натижасида ниҳоят Тоиров фаолиятини текшириш учун комиссия тайинланди. Комиссия аянчли фактларни очиб ташлади. Обком бу масалани муҳокама қилди. Оқибатда Тоиров партия жазоси олди.

Лекин унинг иш услуби ва методида жиддий ўзгаришлар юз бердими? Йўқ, ҳаммаси ўша-ўша, эскичалигича қолаверди. Яна вакилларнинг югур-югури бошланди, район ташкилотларининг раҳбарлари колхоз ва совхозларга чиқиш ҳуқуқидан маҳрум бўлиб жой-жойларида ўтиришиб қолавердилар. Дала ишлари авжи қизиган ҳозирги пайтда район ижроия комитети, район соғлиқни сақлаш бўлими, район матлубот союзи ва бошқа ташкилотлар меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондириш билан боғлиқ бўлган кўп масалаларни ҳар куни ишчанлик билан ҳал этишлари керак. Лекин ана шу муҳим вазифа билан шуғулланишга уларнинг вақтлари йўқ.

Айтингчи, Тоировнинг барча корхоналар, муассасалар, мактаблар ва ҳатто почта ҳамда касалхоналарга маълум пахта майдонларини бириктиб қўйишдек «ташаббусини» қўллаб-қувватлаб бўладими? Оққўрғон райкомида беморларга ўз вақтида медицина хизмати кўрсатиш, обуначиларга газета ва журналларни вақтида етказиб бериш тўғрисида ўйламаяптилар.

Ҳайбаракаллачилик, дўқ-пўписа билан ишлаш, ўртоқлар фикри билан ҳисоблашмай масалаларни ўзбошимчалик, қуруқ маъмуриятчилик билан ҳал этиш — ишни орқага тортиш, партия ва халқ қатъий қоралаган эскича методларга қайтиш демакдир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Оққўрғон районида содир бўлган вазиятни тузатиши керак.

И. МУҚИМОВ,
«Правда» мухбири, Ўзбекистон ССР.
(«ПРАВДА», 17 июль).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» РЕЙДИ

ГАП ҚОП-ҚОП...

Собиқ Кармана, кейинчалик улуғ мутафаккир шоир номига қўйилган Навоий району бир неча йилдан бери пахта тайёрлаш планини бажармай келади. Одатда план бажарилмаслигига ҳар хил сабаблар бўлади. Уларнинг баъзиси объектив бўлса, айримлари ҳар хил баҳоналарга ўхшаб кетади. Бир неча йилдан бери планни бажармай келаётган бу районда ҳар йили шундай баҳоналарни эшитасиз.

— Сув етишмайди.

— Кўчат сийрак бўлиб қолган эди.

— Ерни шўр босиб кетиб, кўчатларни нобуд қилди.

Бундан ташқари об-ҳавонинг ноқулай келишидан ранжиб, гинахонлик ҳам қилиб қўйишади.

Бу йил эса ана шундай баҳоналарга ўрин қолмади, десак бўлади. Чигит оби-тобида, аввалги йилларга қараганда анча барвақт ва сифатли экилди. Уруғ асосий майдонларда текис кўкарди. Ғўза парвариши ҳам эрта бошланди. Ишчи кучи, техника етарли.

Хўш, шундай экан, ҳозир районда ғўза парваришининг бориши, экиннинг ривожи, ҳосил олиши қандай? Очиғини айтганда, йил бошида берилган ваъдага яраша эмас. Район 21654 гектар пахта майдонига эга. Давлатга 42 минг тонна ҳосил топширилиши керак. Бу, Навоий райони каттагина салмоқли пахтакор район мавқеига эгалигини кўрсатади. Шу билан бирга, бунчалик катта ҳосилни ташкилотчилик, оператив раҳбарлик қилиш, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига ҳар жиҳатдан тўғри йўл-йўриқ ва яқиндан амалий ёрдам бериш орқалигина қўлга киритиш мумкин. Лекин, фактлар шуни кўрсатадики, районда бундай қилинмаётир. 1700 гектар майдондаги ғўзани бегона ўт босган. Катта-катта майдонлардаги экинлар сувсаб ётибди. Ҳатто, баъзи хўжаликларда бир марта ҳам сув ичмаган ғўзалар бор. Районда сув ниҳоятда кам бўлса керак деб ўйларсиз. Йўқ, шу кунларда 13 кубометрдан ортиқроқ сув олинмоқда. Бухоро областини суғорадиган Зарафшон дарёсидан биринчи навбатда Навоий райони сув олади.

Район партия комитетининг секретари Маҳмуд Мироқов, район ижроия комитетининг раиси Бойимбетов, район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Нарзиев ўртоқлар билан суҳбатлашсангиз, улар мумкин қадар камчиликларни хас-пўслашга, айрим илғор хўжалик, бригада ёки бўлимнинг ишини мақташга тушиб кетишади. Тўғри, «Қизил Октябрь», «Қизил Ўзбекистон» колхозлари ва «Нарпай» совхозининг бир неча бўлим ва бригадаларида иш яхши ташкил этилган. Масалан, «Нарпай» совхозининг 1 ва 2-бўлимларида ғўза нормал ривожланган, текис ҳосил олмоқда. Экин чанқатилмаган.

Лекин бундайлар ниҳоятда оз. Совхознинг бу бўлимлари билан бир хил шароитда бўлган Абдумажид Собиров бошлиқ 4-бўлимда ғўзаларнинг ривожи жуда суст. Сувдан тежаб-тергаб фойдаланилмаяпти, у исроф қилинмоқда.

Бўлимнинг айрим бригадаларида шундай ҳолни учратиш мумкинки, бир картада ғўзалар қулоғигача бостириб суғорилган бўлса, қўшни пайкалдаги экинлар қовжиратиб қўйилган. Даврон Фармонов бошлиқ бригадада ғўзалар фақат кундузи суғорилади. Кечаси эса сув зовурларга оқизиб юборилмоқда. Рустам Фармонов, Мустафо Қиличевлар бошлиқ бригадаларнинг пахтакорлари ҳам ғўзани сувга қондирмаяптилар. Бўлим шу кеча-кундузда 800 литр сув олмоқда. Лекин, сувчиларнинг иши устидан назорат бўлмагани учун бир пайкалда сув кўллаб, иккинчисидаги ғўзалар сувсаб ётибди.

Аммо совхоз мутахассислари, гидротехниклари бунга бефарқ қарамоқдалар. Масалан, 5-бўлим агрономи Олим Шарипов далада камдан-кам бўлади. Совхоз бош агрономи Р. Рисаев соя-салқинга ўзини урган-урган. У кўп вақтини совхоз марказида чойхўрлик ва пивохўрлик билан ўтказади.

«Бухоро» колхози райондагина эмас, балки областда ҳам машъал хўжаликлардан бири эди. Бироқ, колхоз раиси Соатқул Жўраевнинг раҳбарликдаги ярокҳсиз услуби хўжаликни ҳосилдорлик жиҳатидан охирги ўринга тушириб қўйди. Ҳозир катта-катта майдонлардаги ғўзалар ўт орасида қисилиб ётибди. Колхоз Қалқон каналидан сув ичади. Каналда сув етарли бўлишига қарамай, хўжаликнинг кўпчилик бригадаларидаги ғўза чанқаб ётипти. Айрим бригадаларда эса экинлар кўллатиб суғорилмоқда. Колхозда сувчилар сони кам. Уларнинг ишлаши учун қулай шароитлар яратиб берилмаган.

Илғор хўжаликлар билан ёнма-ён бўлган «Зарафшон», «Ленинград», Навоий номли колхозларда ҳам экинларнинг ривожи паст, сув талаб бўлиб ётибди. Бу аҳволни кўрган киши ана шу ғўзалар қўшни колхозларнинг экини билан бир ариқдан сув ичишига сира-сира ишонгиси келмайди. Район ва хўжаликларнинг раҳбарлари бунинг сабабини сўраган кишига ҳар хил баҳоналарни рўкач қиладилар. Сўз тополмаган чоқларида елкаларини қисиб кетаверадилар.

Ҳозир Бухоро областига бориб қайси районда ғўза парвариши ёмон боряпти, қаерда иш яхши ташкил этилмаган деб сўрасангиз, ҳеч иккиланмасдан Навоий районини кўрсатишади. Самарқанд областидан келган ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари ҳам шу районнинг ғўзаларини кўриб, жуда ранжишди ва раҳбарликнинг юзаки ҳамда эскирган услубидан воз кечиш, уни конкрет қилиш зарурлигини таъкидлашди. Хўш, шундан кейин районда қандай ўзгариш бўлди? Район раҳбарлари хўжаликларга конкрет раҳбарлик қилишяптими ва аниқ кўрсатмалар беряптиларми? Афсуски, ғўза парваришидаги аҳволни яхшилаш юзасидан таъсирли чоралар кўриш ўрнига, яна мажлисбозлик, маъмуриятчилик кучайиб кетди. Бу ҳол камчиликларни тугатишга ёрдам бериш ўрнига, уни тобора чуқурлаштиришга олиб келяпти.

Фактларга мурожаат қилайлик: 6 июль куни район партия комитети, шахсан ўртоқ Мироқовнинг ташаббуси билан район активларининг йиғилиши ўтказилди. Унда колхоз раислари, агрономлар ва пахтачиликка алоқадор ташкилотларнинг вакиллари қатнашишди. Йиғилишда ғўза парваришини кучайтириш тўғрисида кўп гапирилди. Аммо конкрет тадбирлар белгиланмади. Шу куннинг иккинчи ярмида район комсомол комитетининг пленуми бўлди. Пленумга колхоз ва совхозлардаги партия ташкилотларининг секретарлари ҳам иштирок этишди. Ўртоқ Мироқов бу ерда ҳам нутқ сўзлади. Кечқурун район партия комитетига колхоз раислари, совхоз директорлари чақирилди. Уларнинг ҳар бири ахборот берди. Ўртоқ Мироқов йиғилишга якун ясамагунча ҳеч ким жилмади. 12 колхоз ва беш совхознинг раҳбарлари ярим кечагача толиқиб, мудраб ўтиришди.

Бу йиғилишларда бирон янгилик кўтарилган бўлса кошкийди. Фақат бир йиғилишда бўлган гап бошқа йиғилишда такрорланди, холос. Умумий кўрсатмалар берилди. Бундай сўзларни эшитавериб зериккан активлар қайвақтда колхоз, совхозларга етиб борадилар-у, эртасига ишга қандай бошчилик қиладилар? Буни ўйлайдиган киши йўқ.

Район партия комитети бундан бир ҳафтача илгари «катта» иш қилди. «Москва» колхозида ғўза парваришининг аҳволи текшириб чиқилди. Текшириш якуни бундай: 1190 гектар пахта майдонидан 500 гектарини ўт босган. 400 гектар ғўза вақтида суғорилмай, ҳаддан ташқари чанқатиб қўйилган. Чопиқ тракторларининг иш унуми ниҳоятда паст. Нима қилиш керак? Колхоз агрономи ўша куни қишлоқда бўлмагани учун унга ҳеч нарса дейилмади. Колхоз раиси Каримовга ҳам қаттиқ гапирилмади. Колхоз партия ташкилотининг секретари ҳам четда қолди. Шунча «иш» қилинди-ю, бирор киши жазо олмайдими? Шу мулоҳазага бориб бўлса керак, бригада бошлиғи Ибод Йўлдошев ўртага олинди. Бригаданинг 118 гектар пахта майдонидан 4 гектаридаги ғўза ўт орасида қолганлигини пеш қилиб Йўлдошевни ишдан олишди.

Буниси ҳам майли. Эртасига райондаги ҳамма бригада бошлиқлари, активлар район партия комитетига чақирилди. «Нима гап ўзи?» деб ҳамма ҳайрон бўлди. Даладаги ишни ташлаб келган 235 бригадир йиғилиш бошланишини сабрсизлик билан кутарди. Ниҳоят ўртоқ Мироқов, Бойимбетов, Нарзиев, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг раиси Алимов ўртоқлар пайдо бўлишди. Йиғилиш очилиб, «Москва» колхозининг раиси ва партия ташкилоти секретарининг ахбороти эшитилди. Сўнгра ўртоқ Мироқов ишдан олинган бригада бошлиғи Ибод Йўлдошевни ҳаммага сабоқ қилиб кўрсатиб, узундан-узоқ нутқ сўзлади. Яна ўша таниш гаплар, умумий мулоҳазалар, қулоқ ўрганиб қолган танбеҳлар. Йиғилиш тарқар экан бригада бошлиқлари бир-бирларига:

— Шунга чақиришган эканми, жўра?

— Ишдан қолдиришганига қизиқ бир нарса бормикан деб ўйлабман, — дейишарди.

Навоий районида пахтачиликка ана шундай раҳбарлик қилиняпти. КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишдаги эски услубни қаттиқ қоралади, партия ташкилотларидан меҳнаткашларнинг ташаббусини оширадиган ташкилотчиликни, оператив раҳбарликни кучайтиришни талаб қилди. Навоий район раҳбарлари буни тўғри тушунмаганга ўхшайдилар.

«Совет Ўзбекистони» рейд бригадаси:

М. ҲАКИМОВ,

«Бухоро ҳақиқати» газетасининг ходими.

А. ШОРАҲМЕДОВ,

«Совет Ўзбекистони» газетасининг штатсиз мухбири.

Ҳ. НУЪМОНОВ,

Т. НАЗИРОВ,

«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбирлари.

МАРДЛИК ҚИССАСИ

Немис-фашист босқинчиларга қарши олиб борилган кураш фронтларида қўмондонликнинг жанговар топшириқларини намунали бажарганлиги ва бунда катта мардлик, жасорат кўрсатганлиги учун, Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган ғалабанинг 20 йиллиги муносабати билан кўп жангчилар Совет Иттифоқи орден ва медаллари билан мукофотландилар.

Мукофотланганлар орасида «кўзга кўринмайдиган фронт» солдати, ажойиб совет разведкачиси ҳам бор. Лекин афсуски, ўзбек халқининг бу ўғлони қилган ишларнинг ҳаммасини ҳам ҳозирча ҳикоя қилиб бўлмайди. Шундай бўлса-да, мазкур ҳикояда келтирилган фактларнинг ўзи ҳам бу коммунистнинг жасоратини яққол кўрсатиб туради. Ҳозирча бошқа ном билан — Мирза Содиқов деб аталаётган бу разведкачи Тошкентда яшаб, тинч ижодий меҳнат завқини сурмоқда.

Бу даврага кириб, ўз одами бўлиб кетиш керак эди. Тилга эҳтиёт бўлиш, ножўя бирон сўз айтиш ёки ноўрин ҳаракат қилиб, ўзингнинг кимлигингни билдириб қўйиш, ҳатто қувончингни ҳам ичингда сақлай билиш керак. Акс ҳолда сени ўлдириш у ёқда турсин, тилка-пора қилиб юборишади.

Туркистон муҳожирларининг казо-казолари бундай ишнинг пири. Яқиндагина улар босмачи каллакесарларга бошчилик қилган ёки уларни большевикларга қарши курашга отлантирган эдилар.

Бегона мамлакатда буржуа миллатчилари бошпана топиш билангина кифояланиб қолмадилар. Бу ерда ҳам улар янги курашга тайёргарлик кўришарди. Тўғри, улар очиқ ҳаракат қила олмас эдилар. Чунки бунинг учун на куч, на имконият бор. Шунинг учун уларга ҳар қандай хўжайинларининг иродасини бажаришдан бошқа илож қолмади. Муҳожирлар ташкилоти чет эл разведкалари учун яхши база бўлди. Аламзада, инсон қиёфасини йўқотган миллатчилардан жосуслар, диверсантлар, террорчилар тайёрлаш жуда осон.

Бу вақтда империалистик Япония Манжурияни босиб олиб, янги планлар тузаётган, Хитойга, кейин Совет Иттифоқига қарши курашга ҳозирлик кўраётган эди.

Япон разведкачилари, элчихона ходимлари ҳамма ерда муҳожирлар орасидан ўзларига пухта ишлаб чиқилган планларни амалга оширувчи ёрдамчи ахтарардилар.

Шундай шароитда Мирза Содиқов уларнинг эътиборини ўзига жалб қилди. Бу ёш ўзбек интеллигенти Туркистон муҳожирлари орасида ҳам катта обрў қозонган серғайрат киши эди.

Бир кун Мирза Содиқовни кўчада кўринишидан япон дипломати эканлиги билиниб турган бир киши тўхтатиб қолди. Бирпас суҳбатлашиб олишди. Ҳамма гап очиқ-ойдин айтилди, бир пастда келишиб олинди.

— Биз сизнинг эътиқодли, актив курашчи эканлигингизни биламиз.

Мирза бу мақтов сўзларни диққат билан тинглади. Ўзи ҳақида шундай фикр туғдириш учун қанча меҳнат, қанча вақт кетганлигини эслади. Катта, узлуксиз меҳнатлар зое кетмади.

— Биз сизга Советларга қарши биргаликда кураш олиб боришни таклиф қилишга қарор қилдик, — деб давом эттирди сўзини япон. Мирза бу биргаликда кураш қандай бўлиши кераклиги билан қизиқсинди.

— Сиз у ерда, Совет Иттифоқи территориясида бизнинг топшириқларимизни бажарадиган кишиларни топасиз.

— Бундай кишилар бор... — деди Мирза қатъий.

У тўғри айтган эди. Муҳожирлар орасида сотқинлар ҳам, каллакесарлар ҳам кўп эди. Япон хайрлашаётиб, бундай деди:

— Ишқилиб, биз фақат сизни биламиз.

Япон разведкасининг бу ишончини «оқлаш» керак эди.

Япон билан кейинчалик бўлган суҳбатларда уларни нима нарса қизиқтириши аён бўлди. Япония Совет Иттифоқида, жумладан Ўрта Осиё республикаларида диверсия ишларини авж олдирмоқчи экан.

— Бизни ҳамма нарса, ҳарбий қисмларнинг жойлашиши ҳам, саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилишнинг аҳволи ҳам қизиқтиради, — деб очиғини айтди элчихона ходими.

Бошқа суҳбатдан маълум бўлишича, японларни маҳаллий аҳолининг кайфияти, уларнинг турмуши ҳам қизиқтирар экан.

Мирза Содиқов бу саволларга мукаммал жавоб бера олар эди. Чунки у Совет ҳокимияти унинг республикасига қандай катта ёрдам бераётганлигини, ўзбек халқи эндиликда қандай яшаётганлигини яхши биларди.

Лекин ҳалиги гапларни маъқуллаши керак эди. Японларга бошқа жавоблар керак.

... Мана, душманлардан бири кетяпти. Бу разил ўз халқига бир вақтлар қанча зиён етказди. У одамларнинг бошига янада катта кулфатлар солиши мумкин. Хўжайинлари уни қўйиб юборишяпти.

Совет разведкачиси Мирза бу йўл ҳалокатли эканлигини яхши билади. Чақирилмаган меҳмонни кутиб туришибди. Лекин душман тумшуғидан илинганини кейинроқ билишади.

Японлар Мирза Содиқовнинг ишидан мамнун. Энди у элчихонанинг катта лавозимларда ишлайдиган кишилари билан учрашиб туради. Япон разведкасининг перспектив планлари, қуролли шайкаларни тайёрлаш планлари билан секин-аста таниша бориш имконига эга бўлди.

Японлар ўз ифлос манфаатлари йўлида ҳар қанча маблағ сарфлашга тайёр эдилар. Содиқов улардан «Совет Иттифоқига қарши қўпорувчи ишлар олиб боришга» катта пул олди.

Яна бир диверсантни «кузатиб» қўйилди. Бир вақтлар Мирзанинг қадрдон қишлоғига бостириб кирган босмачи шу эмасмиди? Мирзанинг отасини ўлдирган шу босмачи эмасмиди? Мирза Содиқов каллакесар кўзларига тикилди. Ҳар қанча жирканилса ҳам, кулиб боқиш, қўл бериб хайрлашиш керак. Ҳа демай бу душман ҳам қуролсизлантирилади. Япон разведкаси бошқа давлатлар территориясида жосуслик ишларини тобора авж олдира бошлади. Мирза бу тайёргарликларнинг муддатлари, сотқинларнинг номларини биларди.

Бу маълумотлар ўз вақтидаёқ зарур чораларни кўриб қўйган Совет хавфсизлик органларига маълум қилинди.

Мирза Содиқов япон разведкасининг ишончини қозонди. Амалда унинг бу мамлакатдаги «резиденти» бўлиб қолди. Энди империалистик Япониянинг ҳаракатлари ва планлари ҳақидаги маҳфий маълумотлар бор. Бу планлар Совет ҳукуматига ҳам маълум бўлди.

Маълумки, ўша йиллари Япония Германия ва Италия билан ҳарбий-сиёсий иттифоқ тузган эди. Ер юзида вазият тобора кескинлашаётган эди. Гитлерчи солдатлар Вена кўчаларидан марш қилиб ўтмоқда эдилар. Олдинда Прага, Брюссель, Париж... Хуллас бутун Европа. Германия Совет Иттифоқига тўсатдан ҳужум қилиш учун куч тўпларди.

Мирза Содиқов кўп йиллардан бери яшаб турган бу шаҳарда гитлерчилар разведка ишларини авж олдириб юборганларини сезиб турарди. Унинг атрофидаги кишилар, совет халқининг душманлари катта умид билан юрардилар. Туркистон муҳожирлари ташкилотининг бошлиқлари фашист Германиясига катта умид боғладилар. Буржуа миллатчиларининг бошлиғи Мустафо Чўқоев ҳам ўша ерда, Берлинда. Муҳожирларнинг ҳамма ташкилотларидан унга ғойибдан бутун хабарлар келиб туради. У керак бўлганда Гитлерга ёрдамга келиш учун куч тўпламоқда. Мустафо Чўқоев юришга, катта жангларга тайёргарлик кўрарди. Айни вақтда у ҳамтавоқлари билан биргаликда Ўрта Осиё халқларига туҳмат ёғдирар, уларнинг турмуши ҳақида ёлғон гаплар тарқатар, эски Туркистонни тикламоқни орзу қиларди.

Мирза Содиқов Ватанини кўпдан соғиниб юрарди. У Катта Фарғона канали қурилишининг бутун завқини, йироқда, уфқ ортида пахта далалари ястаниб ётганлигини тасаввур этаоларди, холос. Юзлаб янги саноат корхоналари, ўнлаб ўқув юртлари қурилганлигини эшитиб, беҳад севинса ҳам, у хурсандчилигини бирор кишига айтиб, кўнгил оча олмас эди.

Мустафо Чўқоев эса кўрсатмаларида, хатларида гитлерчилар Германияси билан ҳамкорлик қилишга қистарди. Унинг асосий талабларидан бири ҳам шу эди.

Орадан кўп ўтмай, Мирза Содиқов Германия элчихонасининг ходими билан учрашиб қолди. Ҳарбийча кийинган, ашаддий фашист Мирзага қараб:

— Нима иш билан юрганлигингизни диққат билан кузатиб юрибмиз. Дўст тутинсак бўлар экан, — деди.

Мирза Содиқов миннатдорчилик билдирди. Бу кураш йўлида бутун кучимизни аямаймиз, — деб жавоб берди у.

— Кўриб турибмиз. Лекин қилинадиган ишлар ҳали олдинда, деди-да, дипломат немис разведкаси билан ҳамкорлик қилишни таклиф этди.

Таклифни қабул қилиш керак эди. Шундай қилиб, Мирза Содиқов яна бир чет эл разведкасининг «ходими» бўлиб қолди.

— Яна бир неча кун ўтгандан кейин мен Берлинга кетаман. Бирон бир топшириғингиз бўлса айтинг, бажонидил бажараман, деди, немис.

Ўз ташкилотининг «жонкуяри» бўлган Мирза Содиқов Мустафо Чўқоевга ёзилган хатларни топшириб қўйишни илтимос қилди.

Немис дипломати илтимосни бажарди. Бу гитлерчининг ўзи ҳам Чўқоев билан учрашиш пайида юрган эди. Бу илтимос янги ёлланган кишининг тўғрилигига ишонч ҳосил қилиш учун восита бўлди.

Чўқоев Мирза Содиқовнинг ишларини кўп йиллардан бери билиб юрарди ва унга катта умид боғлар эди.

Ашаддий миллатчи Чўқоев Содиқовга ажойиб характеристика берди, жуда мақтади. У немис разведкаси «чинакам мусулмонларни» курашга қўзғота олган тажрибали, серғайрат ходимга эга бўлди деб табриклади. Мустафо Чўқоев ўз хўжайинлари кўз ўнгида ўзини йирик раҳбар, биринчи сигнал биланоқ «большевикларга қарши «муқаддас» курашга отланишга қодир бўлган» кўпсонли отрядларнинг бошлиғи қилиб кўрсатар эди. Амалда эса булар турли мамлакатларга тарқалган, арзимаган нарсага ҳам бир-бирининг калласини шартта кесиб ташлайдиган бир неча жоҳил кишилардан иборат ташкилотлар эди.

Фашист Германияси диверсия ва террор ишлари учун тайёр турган бу «кучни» ўз сафларига қўшди.

Улуғ Ватан уруши бошланди. Йирик немис разведкачиси, «Шарқ бўйича мутахассис» Мирзага бундай деди:

— Тезда ғалаба қозонамиз. Сизнинг мамлакатингизда қандай тартиб ўрнатишлик ҳақида ҳозирданоқ ўйлаш керак. Кейин немис Мустафо Чўқоевдан келтирган хатни берди. Хатда «буюк Германияга» ҳар томонлама ёрдам кўрсатилсин деб тайинланган эди. Шунда Мирза Содиқов, муҳожирлар нима қилишлари керак, деб сўради. «Шарқ бўйича мутахассис» мазмун жиҳатдан япон программасидан фарқ қилмайдиган программани батафсил баён қилиб берди. Лекин бу программа японларникидан анча кенг, кўп нарсани кўзда тутган эди.

Ўрта Осиё республикалари мамлакатнинг жуда ичкарисида бўлганлигидан бу ерга кўпгина саноат корхоналари кўчириб келтирилди, бу ерда ҳарбий қисмлар таълим олди. Ўрта Осиёда бўлаётган бу воқеаларни немис разведкаси тезда ва аниқ билмоқчи эди. Лекин гитлерчиларнинг программасида бошқа жиҳатлар ҳам назарда тутилганди. Улар аҳоли ўртасига саросима солмоқчи, ваҳима туғдирмоқчи.

Гитлерчилар яна фронтдан узоқ бўлган бу жойда қуролли қўзғолон кўтариш имконияти бор-йўқлиги билан ҳам қизиқсиндилар. Фашист разведкаси совет кишиларининг руҳини билмаслиги яққол сезилиб турибди.

Бу вақтда фронтдан узоқ бўлган Ўрта Осиё республикаларида жуда катта, қизғин ишлар кетаётган эди. Халқ уйқуни ҳам, дам олишни ҳам тарк этган. У ягона бир мақсад — ҳамма нарса фронт учун, ҳамма нарса ғалаба учун деган мақсад билан яшарди. Шундай кунларда фронтга, жангчиларга ўзбек халқи қуйидаги сўзлар билан мурожаат қилди:

«Озодликнинг нашу намосини сурган инсон уни ҳеч қачон эсдан чиқармайди. Тиз чўкиб яшагандан тик туриб ўлган яхши. Ватанимиз учун, озодлигимиз учун ҳаётингизни ҳам аямай жанг қилинг. Орқалурингда биз ўзбек халқи, ёш-қарилар, эркак ва хотинлар кўкрак кериб турибмиз!».

Шу томонга, Чирчиқ химия комбинати қурувчилари, Оҳангарон шахтёрлари, Фарғона пахтакорлари, Тошкент тўқимачилари орасига душман писиб кириб олиш ниятида. Уларнинг нияти ёмон, гапи қалтис. Ёнларида портлатувчи моддалар, заҳар солинган идишчалар.

Гитлерчилар Ўрта Осиё территориясида қуролли кураш бошлашни орзу қилардилар. Бу кураш қандай формаларда олиб борилиши керак?

— Босмачилик... — қисқа қилиб тушунтирди немис разведкачиси. Унинг муддати ҳам белгиланди.

— Сталинград таслим бўлиши биланоқ ишга киришамиз,—деди немис разведкачиси. Қурол-яроғни белгиланган жойларга самолётларда етказиб бериш мумкин.

Шундай қилиб, гитлерчилар Германияси Ўрта Осиё республикалари территориясида «бешинчи колонна» барпо этиш, бу жойларда қўпорув ишлари олиб бориш планларини ишлаб чиқди.

Мирза Содиқов билган нарсаларининг ҳаммасини ўз вақтида Ватанига етказди. Совет ҳукумати немис разведкаси планлари билан танишиб, тегишли чораларни кўриб қўйди.

Содиқовнинг ҳар кунги иши қаттиқ ишлашни, бутун жисмоний ва маънавий кучини сарфлашни талаб қиларди. У на сўзда, на қарашда, на юриш-туриш билан хато қилишга ҳаққи йўқ эди.

Янглишиш — ўз масъулиятли постини ташлаб кетиш, Ватаннинг тақдири ҳал бўлаётган қалтис пайтда ташлаб кетиш билан тенг эди.

Мирза Содиқов «Кўз илғамас фронт»да узоқ йиллар солдат бўлиб, душманга қарши астойдил курашди ва унга катта зарбалар берди. Совет разведкачисининг дўстлари, ёрдамчилари унга яқиндан кўмаклашишди. Лекин унинг душманлари ҳам бор эди. Чет эл разведкаларининг раҳбарлари Мирза Содиқовнинг обрўси ва мавқеига ҳасад кўзи билан қарардилар. Миллатчиларнинг кўплари амалпараст эди.

Муҳожирларга бош пана берган мамлакатда Мирза Содиқов ҳукуматга қарши иш қилганликда айбланиб, унга туҳмат қилинди. Уни қамашди.

Сўроқ ва қийноқлар бошланди. Унга катта айб қўйилди. Жаллодлар «муҳожир»нинг айбини бўйнига олишига зўр бериб уринишди. Лекин у фақат бир нарсани, япон разведкасида хизмат қилганлигини «тан олди», холос.

Мирза Содиқовни камерага — тор, энсиз, қоронғи, кенглиги бир метрдан ҳам кам зиндонга ташлашди. Қўл ва оёқларини боғлаб қўйишди. Бир неча килолик занжирни бўйнига илишди.

Ойлар ўтди. Мирза Содиқов ҳаёт учун олишди. Лекин, кун сайин кучдан қолаётганлигини сеза бошлади. Мирзанинг оёқ устида туришга ҳам мадори қолмади. Оёқлари шишиб кетди. Милклари бўшаб, тишлар ҳам бирин-кетин туша бошлади. Охири ёрдам келди: турма врачи маҳбусни умумий режимга кўчиришни талаб қилди.

Ҳолсиз-мадорсиз, шишиб кетган танадан занжирларни олиб, Мирза Содиқовни сиёсий маҳбуслар камерасига қўйишди. Булар дўстликнинг қадрига етадиган матонатли, жасур кишилар эди. Камерага уйдан келган ҳар бир нарса ўртада баҳам кўрилди. Озиқ-овқатдан ташқари бу ерга хушхабарлар ҳам келиб турарди. Совет Армияси жонажон мамлакатни озод қилиб, тобора олға, Ғарбга томон силжирди.

У кўп нарсадан бехабар қолди. Чунки, занжирбанд совет разведкачиси бир кишилик камерада икки ярим йил ётди. Бу вақтда Сталинградда фельдмаршал Паулюс ер тўладан икки қўлини кўтариб чиқди, Ленинград блокадаси ёриб ўтилди, Киев озод қилинди... Бу янги хабарлар шифобахш доридан ҳам афзал туйилди. Ғалаба яқин. Фашист Германиясининг мағлубияти муқаррар эканлиги бутун дунёга аён бўлиб қолди. Мирза Содиқов сал тузалгач, расмий тил билан айтганда, ўз бурчини ўташга киришди.

У ўз атрофига фашизмга қарши курашда катта иш берадиган кишиларни тўплади. Разведкачининг бой тажрибаси бундай нозик ишда катта ёрдам берди. Шундай қилиб, коммунист Содиқов Ватанга турма ичида туриб ҳам хизмат қилди.

Илиқ май кунларидан бирида таслим бўлган Берлин устида Ғалаба байроғи ҳилпиради. Москва салюти бутун дунёга янграб эшитилди. Буюк Социалистик давлат оғир имтиҳондан ғалаба билан чиқди. Ватанимиз қаҳрамон фарзандларини асло унутмайди. Совет ҳукумати Мирза Содиқовнинг қамоқдан озод қилинишига эришди. У олти йиллик қамоқдан кейин тузалиб, ўзининг қийин меҳнатини яна бошлаб, Ватан топшириғини бажаришга киришди. Орадан кўп йиллар ўтгач, жонажон Ватанимизга қайтиб, буюк, азиз тупроғимизни кўзига суртди.

Совет кишилари ва ер юзидаги барча дўстларимиз фашист Германияси устидан қозонилган ғалабанинг шонли йигирма йиллигини нишонлаган кунларда Ватанимиз бошқа кўп қаҳрамонлар қатори ўзбек халқининг ажойиб фарзанди номини ҳам тилга олди ва уни Қизил Байроқ ордени билан мукофотлади.

Борис ПАРМУЗИН.

Юсуфжон Турсунов Янгиқўрғон районидаги Навоий номли колхознинг энг яхши сувчиларидан ҳисобланади. У 7-бригада ғўзаларини иккинчи марта қондириб суғораётир, суғориш нормасини анча ошириб адо этмоқда. Суратда: ўртоқ Ю. Турсунов ғўзага сув тараяпти.

А. Воропаев фотоси.

Самарқанд паррандачиларининг муваффақияти

САМАРҚАНД. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Самарқанд областининг паррандачилари давлатга 23 миллион 230 минг дона тухум сотиб, йиллик планни муддатидан олдин ошириб бажардилар. Нурота паррандачилари йиллик тухум сотиш планини 164 процент, хатирчиликлар 150 процент, иштихонликлар 128 процент адо этдилар. Булунғур, Нарпай районларининг паррандачилари ҳам давлатга планидан ташқари кўп миқдорда тухум сотдилар. Область паррандачилари ўтган йилнинг шу муддатидагига нисбатан 1 миллион дона кўп тухум тайёрладилар.

Л. ЭРГАШЕВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»да босилгандан кейин

«ҒИШТ ҚАҲАТМИ?»

Ўзбекистон ССР давлат план комиссияси қуйидагиларни маълум қилди.

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 19 май сонида босилган «Ғишт қаҳатми?» сарлавҳали мақола текширилиб, унда келтирилган факт ва рақамлар тўғри деб топилди. Қорақалпоғистон АССРда деворбоп материаллар ишлаб чиқариш тез суръатлар билан тараққий этаётган капитал қурилишлар эҳтиёжидан орқада қолмоқда. Пишиқ ғишт етишмаслиги айниқса яққол сезилмоқда. Бунга сабаб шуки, қурилиш материаллари ишлаб чиқарадиган корхоналар секин қуриляпти. Бу камчиликка барҳам бериш учун Чимбой, Беруний, Қўнғирот, Хўжайли ғишт заводларини реконструкция қилиш кўзда тутилмоқда. Шундан бир қисми ҳозирдаёқ реконструкция қилиб бўлинди. Автоном республикадаги ғишт заводлари 70 миллион дона шартли пишиқ ғишт ишлаб чиқариш қувватига эга. Фақат Чимбой ғишт заводи ишга туширилиши билан 15 миллион дона кўп пишиқ ғишт тайёрланади. Нукусдаги силикальцит заводи, уй қуриш комбинатини реконструкция қилиш ва қувватини оширишга қаратилган чоралар кўрилди. Республика партия ва совет ташкилотларининг қарори билан Автоном республикада қурилиш материаллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга қаратилган тадбирлар белгиланди. Қўшимча капитал маблағ, асбоб-ускуналар ажратилди, иш ҳақи фонди кўпайтирилди. Шу қарорга асосан бу ерда силикальцитдан деворбоп материаллар ишлаб чиқарадиган иккита янги завод қуриш кўзда тутилмоқда.

ХОТИН-ҚИЗЛАР АНЖУМАНИ

БУХОРО. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Область партия комитетида шаҳар, район, колхоз ва совхозлар хотин-қизлар Советлари раисларининг семинари бўлиб ўтди. Семинарда область партия комитетининг секретари ўртоқ У. Х. Камолов «Хотин-қизлар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш чоралари тўғрисида» доклад қилди. Семинар қатнашчилари область хотин-қизлар Советининг раиси Х. М. Пўлатова, «Ромитан» совхози хотин-қизларининг фаолияти тўғрисида А. Алимова, Ғиждувон район хотин-қизлар Советининг иши ҳақида Ш. Мансурова ва бошқа ўртоқларнинг ахборотларини қизиқиш билан тингладилар.

Семинар қатнашчилари Бухоро шаҳридаги «ВЛКСМ 20 йиллиги», зардўзлик фабрикасида бўлиб, хотин-қиз ишчилар ўртасида олиб борилаётган илмий-атеистик пропаганда ишлари билан атрофлича танишдилар.

Султон АКБАРИЙ

МЕЛИҚЎЗИ ДАЛАСИДА

Поп районидаги Ленин номли колхоз миришкорларига бағишланган.

Табиатми, ёзги жозиба, афсун,
Арча тоғларининг қаржларида қор,
Шуълаларнинг юмшоқ мавжларида қор,
Ранглар қўшиғига вужудим мафтун.
Тўпиғида эса беқасам тўнли
Боғлар, пахтазорлар кўк олов гўё,
Шодлик шопирилган беғубор дунё,
Минг пардоз-андозли табиат қўйни.
Тилла суви бериб ишланган балки,
Яратилган балки хаёлдан, тушдан.
Ҳаволари пишган қимиздай хуштаъм,
Бир симирсанг, бундоқ кайф қиласанки...
Пахта қайнарми, ё тилла қайнар жой,
Қайна, десанг, қайнаб чиқар тилласи,
Юлдузлардай оппоқ, оппоқ пилласи,
Қирчини устида ёғлиқ патир—ой.
Тасвирига ожиз шеър қудрати ҳам,
Тепақўрғонми, ё қизил ёз қўри,
Тинка ариқми, ё зилол сув жўри,
Сувлар қатрасида нур тарам-тарам.
Пунгон тарафидан, Янги чекидан
Боди сабо эсар ховур аралаш,
Булбулларга гуллар раъноси талаш,
Гўё раъно эмас, шодлик экилган.

Табиати қанча бўлмасин зебо,
Бу ернинг тарихи — одам тарихи,
Одамлар тарихи олам тарихи.
Олам одамлар-ла дилдор ва сипо.
Бу ер — Мелиқўзи яшаган замин,
Гуллаган ғўзаси, пишган арпаси.
Узоқ-узоқлардан келар шарпаси,
Шамолдай беозор енгил қадами,
Дарё бўлиб хаёл сурар кечаси,
Ойдинда сув боғлаб келар каналдан,
Почасин қайтариб юрар пайкалда,
Соғинар даласин, уйин, кўчасин.
Кўриниши яхши, ғўзаси дуркун,
Баргида барги-ю гулида-гули,
Тагида чиниқар саратон суви,
Ғўза тупларими ё шеърий туркум.
Чарчаб қайтган каби сафардан янги,
Дала шийпонида унсиз ўлтирар,
Қаҳрамонлик учун табель тўлдирар,
Кўзларида олис йўлларнинг чанги.
Ўзини ўйламас, колхозин ўйлар,
Аҳмаджон ўртоғи ҳормадимикин,
Укаси курортга бормадимикин,
Қизий деяптими вадаванг тўйлар,
«Ноғора чалинса чақиринглар, дер,
Мен ҳам тўй ошидан ошайман, дейди,
Қизиқ бир ҳангома бошлайман, дейди,
Раҳмат, дер, опичиб катта қилган ер.
Дала айланаман тунларда бедор,
Момо ер, шодлигинг, кайфинг биламан,
Танти одамларга қуллуқ қиламан,
Тонгда кўришаман эл билан дийдор».

Бу ер — Мелиқўзи сакраган замин,
Бу ернинг тарихи — одам тарихи,
Одамлар тарихи олам тарихи,
Ерга хуш ёқади инсон қадами.

Сирдарё шовуллар,
Дала ловуллар,
Ғўзалар бетида реза-реза тер.
Мелиқўзи билан ош пиширар ер,
Сирдарё шовуллар,
Дала ловуллар...

«АРТЕК» 40 ЁШДА

ЕР ЖАННАТИ

Бутуниттифоқ пионер лагери «Артек» мамлакатимизнинг энг хушманзара ерларидан бирига жойлашган. Лагернинг 300 гектарли майдони бир томондан Қора денгиз бўйлаб 8 километрга чўзилади. Бир томони кекса Айиқ тоғига туташ. Икки томони эса яшил дарахтлар билан бурканган. Лагерь территориясига нирарканcиз, анвойи гулларнинг муаттар ҳиди димоққа урилиб, баҳри-дилингиз очилади. Шабада тинимсиз эсиб туради, мусаффо ҳаводан тўйиб-тўйиб нафас оласиз...

«Артек, — деган эди машҳур француз ёзувчиси Анри Барбюс, — ҳақиқий жаннат, лекин у ер юзидаги чин жаннат бўлиб, унда меҳнаткаш халқ болалари жисмоний куч тўплайдилар, билимларини оширадилар, спорт билан шуғулланадилар»...

«Ер юзининг жаннати» деб ном олган бу лагерь қандай ташкил топган?

...1924 йилнинг баҳори эди. Кекса Айиқ тоғи этакларида, мовий Қора денгиз бўйида қўлида ёғоч ушлаб олган бир киши пайдо бўлди. У В. И. Лениннинг сафдошларидан бири, «Артек» лагерининг асосчиси Зиновий Петрович Соловьев эди. Тез орада дарахтлар орасига қурилган мачтада қизил байроқ ҳилпиради, Айиқ тоғи этакларида тўртта брезент палатка тикланди. Уларда Москва, Ленинград, Самара, Ивановодан келган болалар дам олишди.

Ўша йили тўрт ой мобайнида лагерда 300 пионер хордиқ чиқарди.

Йиллар ўтган сари лагернинг майдони кенгайиб, денгиз бўйлаб Айиқ тоғидан Гурзуф шаҳарчасигача чўзила борди. Давлатимиз «Артек» учун кўплаб маблағ ажратди. Мана энди «Артек»да «Лазурний», «Прибрежний», «Морской», «Горний», «Кипарисний» номи билан юритилувчи бешта лагерь бор. «Артек» ўз Пионерлар саройи, музейи, мевазор боғи, паррандачилик фермаси, мактаби (бу ерда пионерлар йил бўйи ҳам дам оладилар, ҳам ўқийдилар), ўз флоти, автобус станциясига эга.

Бу бинолар ва оромгоҳ ерлардан фақат Совет Иттифоқи пионерларигина эмас, балки жаҳондаги кўпчилик мамлакатларнинг болалари ҳам баҳраманд бўладилар. Чунки «Артек» — жаҳонга машҳур, у халқаро болалар лагерига айланган. 1947 йили «Артек»ка Монголия Халқ Республикаси пионерлари, кейин Польша, Чехословакия болалари келишди. 1958 йилдан кейин бу ерда халқаро болалар лагери очилди. Утган йили «Артек»да жаҳондаги 36 мамлакатдан келган мингга яқин бола дам олди.

Биз лагерь бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Борис Чирков билан «Артек» ҳақида суҳбатлашиб ўтириб, унинг тарихига оид ажойиб нарсаларни билиб олдик. Мана шулардан бири:

... Грек халқининг қаҳрамони Монолис Глезос турмада ётган пайт. Артекчилар уни қутқариш ҳақида норозилик хати ёзиб, шиша ичига солишади ва уни Қора денгиз сувига ташлашади. Денгиз болалар хоҳишини «қондиради». Шиша балиқчилар қўлига тушади, хатни турмада ётган Глезосга топширадилар. Глезос намоқдан бўшатилгач, СССРга келганида совет пионерларининг меҳмони бўлди. У болалар билан учрашарkан: «Энди мен сизлар билан биргаман, қадрли дўстларим!» — дейди қувониб...

— Лагеримиз, — гапида давом этади Б. Чирков, — доҳиймиз Владимир Ильич Ленин номида. Биз Ленин ҳаёти билан болаларни кўпроқ таништиришга алоҳида эътибор берамиз. Ленин ҳақида суҳбатлар, уни шахсан билган машҳур кишилар билан учрашувлар ўтказамиз. Дружинада Ленин заллари ва хоналарини қандай ташкил қилиш мумкинлиги ҳақида суҳбатлар уюштирилади...

«Артек» лагерларининг бирида — денгиз қирғоғидаги атрофи гуллар ва кипарислар билан ўралган мармар тахтада Тимур Фрунзе, Иван Туркенич, Гуля Королёва, Володя Дубинин, Рубин Ибаррурилaрнинг номлари олтин ҳарфлар билан ёзиб қўйилган. Чунки халқ озодлиги ва бахти учун курашган бу қаҳрамонлар «Артек»да таълим олишган эди.

Ҳа, «Артек» ўз қучоғида жуда кўп кишиларни тарбиялади. Булар орасида РСФСРда хизмат кўрсатган артист, Чечено-Ингуш АССР халқ артисти, машҳур раққос Маҳмуд Эсамбоев, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРда хизмат кўрсатган синовчи-учувчи Г. А. Мосолов, таниқли татар шоири Маҳмуд Ҳусаинов, «Комсомольская правда»нинг Франциядаги доимий мухбири Виктор Хмара ва бошқа жуда кўплаб кишилар бор. «Артек»нинг 1925 йилдаги биринчи вожатийси Мария Фёдоровна Шабаева эса ҳозир педагогика фанлари доктори, профессор, «Педагогика тарихи» китобининг авторидир. Артекчилар булар билан ҳақли равишда фахрланадилар.

— «Артек»нинг келажаги порлоқ, — дейди Чирков, — 1975 йилда у тўлалигича реконструкция қилинади, кенгайтирилади. 1965—1970 йиллар мобайнида турли иншоотлар: фан, техника ва санъат шаҳарчаси, спорт маркази (7000 ўринли стадион бўлган спорт шаҳарчаси) қурилади. Шу давр ичида кийим-кечак складиd, капитал қурилиши бўлими устахоналари, автобаза, ошхона-фабрика, пионервожатийлар учун ётоқхона — меҳмонхона, «Горний», «Лазурний», «Кипарисний» лагерлари учун мактаблар ва бошқа кўпгина хўжалик объектлари қурилади. «Горний», «Лазурний», «Кипарисний» лагерлари кенгайтирилади. Ана шундан сўнг «Артек» бир сменада 7000 бола қабул қиладиган бўлади.

Ҳа, «Артек» келажакда ана шундай улкан даргоҳга айланади.

Ҳ. ЖАЛОЛОВ.

«Артек» — Тошкент.

Суратда: «Прибрежний» лагерининг умумий кўриниши.

В. Савостьянов фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

ХОРАЗМДАН ХАТЛАР

240 МЕХАНИЗАТОР

Хивадаги 23-профессионал-техника билим юртида 240 йигит ва қиз билим олмоқда. Улар шу мавсумдаёқ «зангори кема» рулига ўтириб, далаларимиз бўйлаб жавлон урадилар.

БОҒБОНЛАР ДАВРАСИДА

Хива районидаги Беруний номли колхозда область хўжаликларидаги боғбонларнинг тажриба алмашув семинари бўлиб ўтди. Соҳибкорлар Беруний номли колхоз боғида мевани йиғиш ва қуритишнинг прогрессив усули билан танишдилар. Ҳўл мева махсус қутиларда олтингугурт билан димланади. Бунда меванинг туси ўзгармайди, сифати бузилмайди.

Ф. ЗОҲИДОВ.

ТАСС АХБОРОТИ

«ПРОТОН-1» КОСМИК СТАНЦИЯСИ ОРБИТАДА

Космик фазони тадқиқ этиш юзасидан белгиланган программанинг бажарилишини таъминлаш мақсадида Совет Иттифоқида янги ғоят кучли учирувчи ракета вужудга келтирилди.

1965 йил 16 июлда «Протон-1» илмий космик станцияси ва контроль-ўлчаш аппаратларининг комплекси ана шу ракета ёрдами билан Ер атрофидаги орбитага чиқарилди.

Орбитага чиқарилган фойдали юкнинг умумий вазни (учирувчи ракетанинг сўнгги босқичидан ташқари) 12,2 тоннадир.

Ута юксак энергиянинг космик заррачаларини тадқиқ этиш учун «Протон-1» станциясига махсус илмий аппаратлар ўрнатилган.

«Протон-1» космик станцияси 627 километр апогей ва 190 километр перигейда орбитага чиқарилди. Орбитанинг оғиши 63,5 градус. Станция Ер атрофини 92,45 минутда айланиб чиқади.

Космик станция ичида илмий ва ўлчов аппаратларидан ташқари радиопередатчик ўрнатилган. Бу радиопередатчик 19,910 мегагерц частотада ишлайди.

Қабул қилиб олинган телеметрик ахборотнинг анализ қилиниши «Протон-1» космик станциясига ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаётганлигини кўрсатиб турибди.

Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

ТОҒЛАРДА, ДЕНГИЗ СОҲИЛЛАРИДА

Йилнинг энг иссиқ фасли бошланди. Ўзбекистон меҳнаткашларидан жуда кўп киши дам олиш учун тоғларга, дарё ва кўл соҳилларига жўнаб кетишди. Беш мингдан кўпроқ киши ўз отпускасини республикамиз шифохоналарида ўтказмоқда. Дам олувчиларнинг катта-катта группалари туристик походларга жўнаб кетдилар.

Республика курортлар совети раисининг ўринбосари В. Г. Милишевич ЎзТАГ мухбирига қуйидагиларни хабар қилди: бу йилги мавсумда Ўзбекистон санаторийлари ва дам олиш уйларида янги корпуслар фойдаланишга топширилди. Шифохоналарни ривожлантириш учун уч миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфланмоқда.

Ҳозир Ўзбекистонда учта дам олиш уйи — «Обираҳмат», «Кумушхон» ва «Октябрь ўн йиллиги» дам олиш уйи, болаларни ота-оналари билан бирга қабул қиладилар, «Чортоқ» бальнеология курортида ўсмирлар учун ҳамда кичик ёшдаги болалари бўлган оналар учун юз ўринли бўлимлар очилди.

Олти шифохонада меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзолари учун бир кунлик дам олиш ташкил қилинди. Якшанба куни беш юздан кўпроқ киши бу ерда дам олади.

Шифохоналарда ўзларининг бутун отпускаларини ўтказувчилар ва бу ерда фақат якшанба куни бўлувчиларнинг яхши дам олишлари учун шароит яратиб берилмоқда. Бироқ, курортларнинг ходимлари шундай қийинчиликларга кўпинча дуч келадиларки, уларни ўзлари бартараф қила олмайдилар. [illegible] шифохоналарга янги фильмлар [illegible] кутубхоналар китоблар билан таъминланиши, расмлар кўчма виставкаларини уюштириш [illegible] ёрдам беришлари лозим. Маиший хизмат ходимлари, [illegible] дам олувчиларга [illegible] яхшилаб [illegible] мороженое, салқин ичимликлар, мева сотиш дўконларини, сартарошхоналарни [illegible] ремонт қилиш устахоналарини очишлари лозим.

(ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАМИЗДА

КОНГРЕССНИНГ УМУМИЙ БАЁНОТИ

ХЕЛЬСИНКИ, 16 июль. (ТАСС). Тинчлик, миллий мустақиллик ва ёппасига қуролсизланиш учун курашга бағишланган Жаҳон конгресси дунёдаги аҳвол тўғрисида умумий баёнот қабул қилди.

Конгрессга олиб чиқилган масалалар, дейилади баёнотда, Вьетнам халқининг адолатли курашини қўллаб-қувватлаш; мустамлакачилик зулми остида қолаётган халқларни озод қилиш, миллий суверенитетни сақлаб қолиш, апартеидга, ирқчиликка ва инсон ҳуқуқларини бузишга қарши кураш; қуролсизланиш, иккинчи жаҳон урушининг қолдиқларини тугатиш ва Европа хавфсизлиги; қуролланиш пойгасининг социал-иқтисодий оқибатлари ва шу каби бошқа проблемалар юзасидан тузилган комиссияларда конкрет ва чуқур муҳокамадан ўтказилди.

Конгресс дунёдаги аҳвол ғоят жиддийлашиб қолган бир пайтда тўпланди. Қўшма Штатларнинг сиёсий ва ҳарбий раҳбарлари қуролли агрессия ва ҳарбий авантюралар сиёсатини ўтказмоқдаларки, бу — Вьетнамда, Доминикана Республикасида ва Конгода содир бўлаётган воқеалардан равшан кўриниб турибди.

Империалистларнинг асосий зарбаси Шарқи-Жанубий Осиёга йўналтирилгандир. Ўша ерда АҚШ қуролли кучлари Жанубий Вьетнам халқига қарши агрессия бошладилар.

Вьетнам халқининг мустақиллик, бирлик ва тинчлик учун, Америка агрессиясига қарши олиб бораётган адолатли курашига жаҳондаги барча халқлар мадад кўрсатишлари лозим, конгресс бунга алоҳида эътибор берди. Африкада, Яқин Шарқда, Латин Америкаси мамлакатларида мустамлакачиларнинг жабр-зулми ва янги мустамлакачилар билан империалистларнинг кирдикорлари авжига чиқмоқда.

НАТО қўллаб-қувватлашни давом эттираётган қуролланиш пойгаси Европада аҳволни кескинлаштиришга сабаб бўлмоқда.

Жаҳонда шундай вазият мавжуд бўлган бир пайтда ядро қуролини тақиқлаш, уни йўқ қилиб ташлаш ва шу қуролни ишлатишга йўл қўймаслик тобора кўп даражада зарур ва шошилинч вазифа бўлиб қолмоқда. Ҳар бир ядроли давлат ҳеч қачон биринчи бўлиб атом қуролини қўлланмаслиги ҳақида расмий равишда айтиши керак. Давлат ва ҳукумат бошлиқларининг шу масалага бағишланган жаҳон конференциясини ўтказиш ҳақидаги таклиф қўллаб-қувватланиши лозим.

Конгресс барча халқларни Америка империализмини яккалаб ва унинг агрессиясини тўхтатиб қўядиган чоралар кўришни ўз ҳукуматларидан талаб қилишга; мустамлакачиликка қарши ва миллий мустақилликни қўлга киритиш учун курашаётган халқларни қўллаб-қувватлашга; ўзининг чинакам мустақиллиги, озодлиги ва социал-иқтисодий тараққиёти учун, янги мустамлакачиликка ва эксплуатацияга қарши курашаётган халқларни қўллаб-қувватлашга чақиради. Конгресс барча халқларни қуролланиш пойгасига чек қўйиш ва қуролсизланиш борасида амалий чоралар кўриш, чет мамлакатларнинг территорияларига жойлаштирилган ҳарбий базаларни йўқотишни ва ана шу ерлардаги қўшинларни олиб чиқиб кетишни талаб қилиш йўлида амалий ҳаракатлар қилишга, бутун дунёда хавфсизликка эришиш ва низоли масалаларни тинч бартараф этиш учун конкрет чоралар кўришга чақиради.

ЯНГИ УРУШ ТАЙЁРГАРЛИГИ ТЎХТАТИЛСИН!

ГДР ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

БЕРЛИН, 16 июль. (ТАСС). Ғарбий Германия ҳукумати ўтказаётган хатарли сиёсат тўғрисида бу ерда Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг баёноти эълон қилинди.

Ғарбий Германия Бундестаги, дейилади баёнотда, бир қанча «фавқулодда қонунлар» қабул қилди. Бу қонунлар Германия Федератив Республикасининг ҳаётий манфаатларигагина эмас, балки Германия Демократик Республикасининг ва Европадаги бошқа ҳамма давлатларнинг осойишталигига ҳам таҳдид қилади. Баёнотда таъкидлаб ўтилганидек, «фавқулодда қонунлар», «катта уруш»га тайёргарлик кўриш мақсадида Ғарбий Германияда диктатура режимини ўрнатишга қаратилган. «Фавқулодда қонунлар», дейилади баёнотда, Потсдам битимларига мувофиқ олинган мажбуриятларга ва халқаро ҳуқуқ нормаларига зиддир.

Германия Демократик Республикасининг ҳукумати Европадаги барча давлатларнинг ҳукуматлари ва парламентларини, хусусан антигитлерчилар коалициясида қатнашган асосий давлатларни халқаро майдондаги жавобгарлик ва халқаро мажбуриятларга мувофиқ, герман милитаризмининг авантюристик режаларини дарҳол барбод этишга чақиради.

Германия Демократик Республикасининг ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлган барча давлатларнинг ҳукуматлари ва парламентларига мурожаат қилиб, уларни Ғарбий Германиянинг агрессия қилиши хавфини йўқотиш йўли билан тинчликни таъминлашга даъват этади.

Германия Демократик Республикасининг ҳукумати Германия Федератив Республикасидаги барча гражданларга мурожаат қилиб, уларни Бонн тайёрлаётган хатарли авантюраларнинг амалга оширилишига йўл қўймасликка чақиради.

СУДАННИНГ ЖАНУБИДАГИ АҲВОЛ

ХАРТУМ, 17 июль. (ТАСС). Суданнинг жанубидаги хавфсизлик органлари Судан сепаратчиларининг Чомбе ҳукумати билан алоқа боғлаганликларини исбот этувчи ҳужжатларни қўлга туширдилар. [illegible] Чомбега мактуб юбориб, ундан қурол-ярог [illegible] вақтларда қурол-яроғлар[illegible] кўрсатиб, унга таъна қилганлар.

Хартум Ньюссервис агентлиги хабар беради: Судан [illegible] Хартумдаги инглиз [illegible] Жубада қамоқ[illegible] текшириш ишларини давом эттирмоқда.

ГУАЯКИЛЬ ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ ТАЛАБЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 17 июль. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентлиги хабар беради: Эквадорнинг энг йирик шаҳри Гуаякилдаги граждан маъмурлар, савдо-саноат доиралари ва сиёсий партияларнинг вакиллари Эквадор ҳарбий хунтасини мамлакатда конституцион тузумни тиклашга чақирдилар. Улар яқин уч ой ичида таъсис этиш мажлисини чақиришга тайёргарлик кўриш учун граждан ҳукуматини тузишни таклиф этдилар ва ҳукуматга қарши ўтказилган намойишларда қатнашганликлари учун қамоққа олинган кишиларга амнистия беришни, чет элларга чиқариб юборилган кишиларнинг мамлакатга қайтарилишини ва матбуот соҳасидаги чеклашларни бекор қилишни талаб этдилар.

Гуаякиль шаҳри жуда кучли халқ намойишларининг марказларидан бири бўлди. Бу намойишларнинг қатнашчилари ҳарбий хунтанинг истеъфо беришини талаб қилдилар.

ҲАДДИДАН ОШГАН АГРЕССОРЛАРНИНГ ЙЎЛИ ТЎСИЛСИН!

ХАНОЙ, 16 июль. (ТАСС). Кеча Ханойда Америка авиациясининг Вьетнам Демократик Республикасидаги медицина муассасаларини ҳали ҳам бомбардимон қилаётганлигига қарши, шунингдек Америка ҳарбийларининг Жанубий Вьетнамда заҳарли моддалар ишлатаётганлигига қарши оммавий норозилик митинги бўлди.

Митингда, деб хабар беради Вьетнам информация агентлиги, Ханой студентлари, врачлари, олимлари, ишчилари ва хизматчиларидан 10 минг киши қатнашди.

Митинг қатнашчилари қабул қилган резолюцияларида америкалик агрессорлар ва уларнинг қўғирчоқлари қилаётган ваҳшиёна жиноятларни қатъий қораладилар. Улар бутун жаҳондаги фан ва медицина ходимларига, шунингдек қизил крест жамиятларининг аъзоларига мурожаат қилишиб, Америка империалистларининг жиноятларига қарши норозилик билдиришга, адолат ва киши ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳамда вьетнам халқига қарши қонли жиноятларнинг дарҳол тўхтатилишини талаб этишга чақирдилар.

ФРАНЦИЯ СОМАЛИСИДА ФАВҚУЛОДДА АҲВОЛ

МОГАДИШО, 16 июль. (ТАСС). Франция Сомалисининг ҳамма қисмида фавқулодда ҳолат жорий қилинди. Жандармлар ва чет эл лигеонерлари тушган бронеавтомобиллар кундузи ҳам, кечаси ҳам Жибути кўчаларида соқчилик қилиб юрибдилар. Маҳаллий аҳолидан мустамлакачи маъмурларни андаккина «ҳурмат қилмаган» кишилар ҳам қамоққа олинади. Мустамлаканинг ҳамма қисмида митинг ва йиғилишлар ўтказиш тақиқланди, газеталар ёпиб қўйилди. Полициянинг облаваси натижасида маҳаллий демократик ташкилот — миллий ҳаракат партияси активларидан 105 киши қамоққа олинди. Франция Сомалисини озод қилиш фронтининг Могадишода чиқарилаётган бюллетени репрессиялар ва мустамлакадаги маҳаллий аҳолини таъқиб этиш кампанияси авж олиб кетганлиги тўғрисида хабар беради.

Грециянинг янги бош министри

НЬЮ ЙОРК, 16 июль. (ТАСС). Юнайтед пресс интернэйшнл агентлигининг мухбири Афинадан хабар беради: Греция парламентининг раиси Георгиос Афанасиадис — Новас Грециянинг янги Бош министри сифатида қасамёд қилди.

● ● ● ● ●

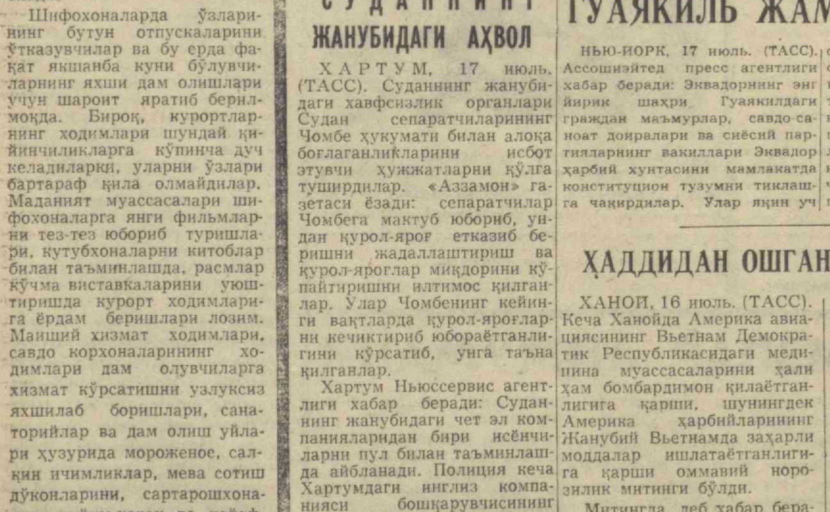

Ханойдан 32 километр четда жойлашган «Нам Хонг» қишлоқ хўжалик кооперативи Вьетнам Демократик Республикасидаги илғор хўжаликлардан биридир. Кооперативда шоли ҳосилдорлиги йилдан-йилга ошиб бормоқда. Бу ерда шолидан 1955 йилдагига нисбатан 2 баравар кўп ҳосил олмоқдалар.
Суратда: «Нам Хонг» кооперативида шоли ўтоқ қилинмоқда.

В. Соболев фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

ГРЕЦИЯНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

АФИНА, 16 июль. (ТАСС). Бу ерда Грециянинг янги ҳукумати тузилди. Г. Афанасиадис-Новас бош министр ва маориф министри лавозимларини эгаллади. С. Костопулос миллий мудофаа министри ва ташқи ишлар министри вазифасини вақтинча бажарувчи қилиб тайинланди. С. Аламанис молия министри, Г. Бакацелос меҳнат министридир. Г. Бакацелос саноат министри вазифасини ҳам бажаради.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДА УМУМИЙ САФАРБАРЛИК

ЛОНДОН, 16 июль. (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири Сайгондан хабар беради: Жанубий Вьетнамда умумий сафарбарлик эълон қилинди. 18 ёшдан тортиб 48 ёшгача бўлган эркаклар ва 20 ёшдан 25 ёшгача бўлган хотин-қизлар ҳарбий хизматга чақирилади.

Редактор ўринбосари
Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

18 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.45 — Ота-оналар учун. 8.25 — Куйлар. 9.30 — Чолғу куйлари. 10.30 — Металлурглар куни (рус.). 10.45 — Қўшиқлар. 11.10 — Металлурглар куни. 11.20 — Металлурглар учун концерт. 11.50 — Янги фильмлар. 12.15 — Эрталабки салом (Москва). 13.30 — Концерт (рус.). 15.20 — Уйғуннинг «Қалтис ҳазил» пьесаси асосида радиопостановка (рус.). 16.30 — Эстрада концерти. 16.50 — Концерт. 18.00 — «Ёшлик» радиостанцияси. 18.40 — Металлурглар куни (қоз.). 19.20 — Музикали радиокомпозиция. 20.00 — Металлурглар талабига мувофиқ концерт. 21.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт. 22.00 — Ирландия. 22.10 — Эстрада концерти. 23.10 — Дам олиш кечаси.

Телевидение

18 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 12.00 — Балиқ овловчи мушук, Азаматлар (болалар учун мультфильмлар). 12.25 — Ҳамма нарсани билгим келади, Совет спорти (киножурналлар). 12.45 — Шопен ўз ватанида (илмий-оммабоп фильм).

Ўзбек тилида: 13.05 — Бувим ҳикояси (болалар учун телеинсценировка). 13.45 — Ҳаётимнинг мақсади (бадиий фильм).

18.00 — Телевизион янгиликлар (ўзбек ва рус тилларида).

Рус тилида: 18.30 — Бугун металлурглар куни. Оташ касб эгалари. 19.30 — П. Меримэ. Муқаддас инъомлар каретаси (Ленинград телестудияси спектакли).

20.40 — Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.45 — Экран куйлари. 21.20 — Самарқандликлар ташаббуси. 21.40 — Концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — Андижон область Охунбобоев номли муздрамкомедия театри гастроллари — 18/VII да Нодира, 19/VII да Бургутнинг парвози. Кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/VII да кундуз Масхарабозлар ва Концерт бўлими, кечқурун Оққуш кўли.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Қора бизнес — САНЪАТ САРОЙИ, «МИР», СОБИР РАҲИМОВ номли, «ЁШ ГВАРДИЯ», «ДРУЖБА» (1-залда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Юринг, айёрлар! — НАВОИЙ номли, «ДРУЖБА» (2-залда), «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Муюлишдаги хона — «ВОСТОК» (кичик залда), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Бир севги қиссаси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ИСКРА» (кеч соат 7-40 минутдан).

Лушка — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 4 ва кеч 10 да), «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб 10, кундуз 12 ва кеч 10 да).

ТОШКЕНТ МОЙ-ЁҒ КОМБИНАТИГА

бош механик, контроль-ўлчаш приборлари ва автоматика цехи бошлиғи, механик-инженерлар, теплотехник-инженерлар, ёғни қайта ишлашга доир технологлар, наладкачи-слесарлар, электромонтёрлар, микробиолог, қурувчи-инженер

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Жарқўрғон кўчаси, 47-уй (7, 12, 17, 26-автобуснинг «Мой-ёғ комбинати» остановкаси).

ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ

аспирантурага

1965 йил учун

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда: дорилар технологияси, фармакогнозия, фармацевтик химия, фармацевтика иши экономикаси ва ташкил қилиш ихтисосларига;

ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда: дорилар технологияси, фармакогнозия ихтисосларига.

Аризалар 15 августгача қабул қилинади. Конкурс имтиҳонлари 20 сентябрдан бошланади.

Ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес: Тошкент шаҳар-33, Карл Маркс кўчаси, 103-уй.

МАРКАЗИЙ ПАХТА САНОАТИ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ (ЦНИИХПРОМ)

аспирантуранинг

пахтани дастлабки ишлаш технологияси ихтисосига ишлаб чиқаришдан ажралган ва ажралмаган ҳолда ўқиш учун

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Аризалар 15 сентябргача қабул қилинади.

Қабул шартлари билан кадрлар бўлимида танишиш мумкин.

Адрес: Тошкент шаҳар, Шота Руставели кўчаси, 8-уй. Телефон 5-06-07.

ИШГА ТАКЛИФ:

ОФСЕТ ПЕЧАТЬ ФАБРИКАСИГА

наладчик-механиклар, электриклар, слесарлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Полиграф кўчаси, 86-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин. Телефон 4-08-93.

«ТАШСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИГА

йиғувчи-слесарлар, токарлар, электросваркачилар, формовкачилар, наждакчилар

КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқ билан таъминланади.

Сельмаш кўчаси, 2-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин (4-трамвай, 3, 10, 26-автобуснинг «ТашМИ», 8, 16, 21-автобуснинг «Ташсельмаш» остановкаси).

ПАХТА ТОЗАЛАШ ДАВЛАТ МАХСУС КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИГА

старший, етакчи конструктор-инженерлар, техниклар, машинасозлик технолог-инженерлари, слесарлар, тунукасозлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, 4-Тюльпановский проезд, 5-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (1, 2, 20, 74-автобуснинг «Салор» остановкаси).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МИНИСТРЛИГИНИНГ САМАРҚАНДДАГИ 91-АВТОБАЗАСИГА

дизель автомашиналарида ишлаш учун шоферлар

КЕРАК

Самарқанд шаҳар, Хишров посёлкасида автобазанинг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

ТОШКЕНТ РЕМОНТ-МЕХАНИКА ЗАВОДИГА

инженерлар: конструкторлар, технологлар, энергетиклар, бош механик, қурувчи-инженер ёки техник, токарлар, расточниклар, фрезерчилар, каруселчилар, электросваркачилар, бош технолог, йиғувчи-слесарлар, ремонтчи-слесарлар, монтажчи-слесарлар, электромонтажчилар, ёрдамчи ишчилар, юкчилар, автокранчилар, автослесарлар, автомашиналарга электрик, қурилиш ишчилари

КЕРАК

Малобешагачская кўчаси, 91-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин. Телефон 5-19-23, 5-14-42.

СССР ДАВЛАТ ЕР-СУВ ХЎЖАЛИГИ ҲУЗУРИДАГИ «ГЛАВСРЕДАЗИРСОВХОЗСТРОЙ»ГА ҚАРАШЛИ «ГОЛОДНОСТЕПСТРОЙ»га

бош бухгалтерлар, старший бухгалтерлар, ревизор-бухгалтерлар, бош бухгалтер ўринбосарлари

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Ўзбекистон ССР, Сирдарё область, Янгиер шаҳар, Самарқанд кўчаси, 6-уй, кадрлар бўлими.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ В. 166. ИНДЕКС 64543. Р. 04020.